Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 240 (16763) | 1984 оной октябриин 19, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

ЭРХИМ ҮРЭҺЭ БЭЛДЭХЭ

...р, тиин тиитэрээ үглөөдэр гол шухалань юуб ...уласые дэшэлүүлгэ болоно. Энэ хадаа селекци ...ажахые хамагай түрүүндэ табиха гэһэн уд... ...д КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй ...лэн соо заагдаһан юм.

...хүдөө ажахын ургамалнуудай үрэһэ үйлэдбэрилхэ ...ремые нарижуулан һайжаруулха, тэрэнние про... ...дэһэн үүрин дээрэ гаргалгые түргэдхэхэ, ургаса ...сортнууд болон гибридүүдые үйлэдбэридэ түр... ...бтэрүүлхэ, үрэһэнэй шанарые дээшэлүүлхэ зо... ...тарьяашадай, мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэ... ...тодорхойгоор табигдана гээшэ. Партиин харааал... ...тодорхойлхын тула һүүлэй жэлнүүдтэ республикын ...совет, хүдөө ажахын органууд бага биш ху... ...бүүлаа. Ажахы бүхэндэ өөһэдынгөө үрэһэ ...талаар тодорхой хэмжээнүүд абтаа юм. Үрэһэ... ...сэбэр паар дээрэ ургуулагдаг, тэдэ мине... ...тажууллагануудһа эхээр оруулагдаг болонхой. Энэ ...арга ёһоор ханданаа, ямаршье уларилтай ...тоо хэрэжоор һайн шанартай үрэһэ бэлдэдэг ...ородоо. Энэ жэлдэ Кабанскын, Хурамхаа... ...Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй, Улаан-Үдын, ...болон бусад районуудай ажахынууд өөһэдтөө ...тэрһөөр үрэһэ хүрэнгэ хаажа абаха арга боломжотой.

...уедэ тарилга хурьалга дүүрэнтэжэ, олон районуу... ...ажахынууд үрэһэ хааха хүдэлмэри эмхитэйгээр ...энэ талаар түсэбөө дүүргэһэншье ажахы... ...Үшөө октябриин эхээр Бэшүүрэй районой «По... ...хой хэтэдэ һүүлэй үрэһэнэй сэбэр... ...тарилгын шанарта хүргэдөө. Бэлдэгдэһэн ху... ...III классай гэжэ сэгнэгдэһэн байна. Энэ... ...нэрэ нарилаар хадагалха арга боломжонууд ...ээсэдыгаанхай. Мүн Түнхэнэй районой «Сибиряк», ...Шэбэрэй районой «Искра», Ленинэй нэрэмжэтэ, ...районой «Маяк», Зэдын районой Ленинэй ...колхозуудта үрэһэ бэлдэхэ хүдэлмэри муу бэ...

...хамта Зэдын, Яруунын, Загарайн, Захаамнай, ...Прибайкалиин, Сэлэнгын районуудта жэлһээ ...үрэһэ хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ бэлдэгдээгүй. Мүнөө... ...шухала хэрэг тус районуудта унжагдир... ...Прибайкалиин районой «Ильинкинский» совхозой, ...колхозой тоогууд дээрэ нойтон таряан ...Гэхэтэй хамта эдэ ажахынуудай тоогууд ...сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэри хоёр халаанда ...Зарим ажахынуудта эрхим нарийтай ...хүдэлмэри урмашуулагдаагүй, Кабанскын ...Байкал-Худариин, «Твороговский» совхозуудта ...сэбэрлэн хааха байһан хүдэлмэрилэгшэдэй ...гуримай ёһоор хараалагдаһан түлбэри үгтэ...

...нүй партиина, совет, хүдөө ажахын органууд, ...комитедүүд болон бүлэгүүд үрэһэ ху... ...хэргые өөһэдынгөө үдэр бүриин хиналта... ...байгаа дутагдалнуудые дары усадхаха хэм... ...бэлүүлхэ уялгатай. Ерэхэ жэлэй тарилга ам... ...үнэгрэхын тула республикымнай ажахы... ...тусэбэй ёһоор 1468,9 мянган центнер оро... ...465,4 мянган центнер хартаабхын, 11,4 ...центнер олон жэлэй ногооной үрэһэн харгадаха ...Нютагаймнай эрхэ байдалда таарама шинисын ...«Бурятская-79», обёосой «сельма», «гэ... «донецкая-8» болон бусадай зээлдэг тал... ...жэлдэ үргэдхэгдэжэ, 200 мянга гаран гек... ...газар эзэлхэ юм. Тиимэһээ республикын ...ажахынууд һайн үрэһэ хүрэнгэ һүүри бо... ...хүрэхэ хүсэд хүрэхөөр хааха. шэнэ сортын ...талмайе үргэдхэхэ арга боломжонуудые нари... ...хэрэгтэй. Илангаяа обёосой, ешмээнэй, ...үрэһэ хүрэнгэ бэлэдхэлдэ онсо анхарал хандуу...

...уедэ үрэһэ сэбэрлэдэг, хатаадаг оньһон түхеэ... ...һүүлэй хүдэлгэлдэжэ, үрэһэнэй шанар ...ажахын агрономуудай хүтэлбэри доро ...ябуулагдаха ёһотой. Мүн агротехникын ...үрэһэ складуудта хадагалагдаха, тэрэнэй ...шалгагдаха байха ёһотой. Эдэ мүнөө табиг... ...эдэ ажалда бии байгаа түрүү дүй дүршэ... ...наукын түйлалтануудай дүүрэнөөр хэрэглэгдэхэ ...ойлгосотой.

...хоогдоһон болзор соо үрэһэ һайнаар бэлдэжэ, та... ...эрхим шанарта хүргэжэ шадаһан хүдэлмэрилэг... ...ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд урмашуулаг... ...аргатай. Энэ гуримай ерэхэ жэлэй тарилгада һайн ...ай үрэһэ бэлдэхэ хэрэгтэ һайнаар нүлөөлхэ байһа... ...нэдэжэ.

...хоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партиина, проф... ...комсомолой комитедүүд үрэһэ сэбэрлэжэ байһан ...эгшэдэй дунда ойлгуулламжын, эмхидхэлэй хүдэл... ...оролдосотойгоор ябуулха, тэдэнэй дунда социалис ...үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай. Арбан нэгэдэхи ...жэлэй һүүлшын жэлдэ ороохо таряанай, тэжээлэй ...нуудай, хартаабхын, үндэр баян ургаса абаха ар... ...боломжонууд мүнөө үедэ хүсэд хүрэхэ, эрхим шанар... ...һэ хүрэнгэ бэлдэһэнһээ сэхэ дулдыдаха байна.

...радай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй һаяхан ...абаһан «1985 оной тарилгада хэрэглэгдэхэ ороо... ...һолиг ургамалнуудай, олон жэлэй ногооной үрэ ...фонд байгуулха талаар нэмэлтэ хэмжээнүүд ту... ...тогтоол дотор ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ, мэргэ... ...шанга эрилтэ табигдаа.

...һээ колхоз болон совхозуудай агрономууд, таряа... ...гүүд дээрэ ажаллажа байһан хүнүүд габшагай... ...хүдэлжэ, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа амжал... ...аар бэелүүлхэ аргатай.

...КОЛХОЗНИГУУД, СОВХОЗУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИ... ...ШЭД! ЭРДЭМ УХААНАЙ ҮНДЭҺӨӨР ГАЗАР ТА... ...ЛАН ЭЛДҮҮРИЛГЫН ГУРИМЫЕ ЭДЭБХИТЭЙ... ...НЭБТЭРҮҮЛЭГТЫ! ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭД... ...ИИН ТОГТУУРИТАЙ ХҮГЖЭЛГЭ ХАНГАХЫН ТУ... ...ГАЗАРАЙ ШАНАР ҺАЙЖАРУУЛГА ҮРГЭНӨӨР ...ЛЭГТЫ! ОРООҺО ТАРЯА, ТЕХНИЧЕСКЭ БО... ...ХҮДӨӨ АЖАХЫН БУСАД УРАМАЛНУУДЫЕ ...БЭРИЛГЭ ҮРГЭДХЭГТЫ! ЕРЭЭДҮЙН УРГА... ...АНХАРАЛ, ОРОЛДОЛГО ХАНДУУЛАГТЫ!— ...КПСС-эй Центральна Комитет уряална.

...тиин Уряануудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула ...хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллаха гээшэ республи... ...таряашадай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

«Вашингтон пост» газетын асуудалнуудта К. У. ЧЕРНЕНКЫН үгэһэн харюунууд

Энэ хандалга дотор заагдаһанай ёһоор, гансал «Вашингтон постын» уншагшадай бэшэ, харин бүхы дэлхэйн олон миллион хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгэжэ байһан совет-американ харилсаанда хабаатай асуудалнуудта харюу саха гүйлтэтэйгээр американ «Вашингтон пост» газетын Москвагай бюрое хүтэлбэрилэгшэ Д. Додер К. У. Черненкодэ хандаба.

К. У. Черненко үгэһэн харюунууд доро толилогдоно.

Асуудал: Үргэн олон асуудалнуудаар, тэрэ тоодо буу зэбсэгүүдые хянаха асуудалаар Советскэ Союзай хөөрэлдөөнэй нэгэхэ гэжэ США-тай президент Рейганай хэлэһэн юм. Хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэн байһан тухай президент Рейганай мэдүүлгэ Советскэ Союз хэрхэн сэгнэнэб?

Харюу. Хөөрэлдөөнүүдые хэхээр американ захиргаанай бэлэн байһан тухай үгэнүүдые урда тэгшье дуулаһан байхабди, зүгөөр эдэ үгэнүүдынь манай харилсаанай зүгһөө хэсэжэ шухала асуудалнуудай нэгэн тушаа —илангаяа буу зэбсэгүүдые хизаарлахын, дайнай аюулые һулруулха тушаа асуудалаар үнэн зүб, али алиндань ашатай хэһэтэй уйндэһэ һүүрин дээрэ үгэһөө «ойлголсохые үнэхөөрөө хүсэһэнынь элирхэйлэн гэршэлһэн бодото хэрэгүүдээр нэгэтэшье батадхагдаагүй байна.

Бидэнэй оруулһан тодорхой дурадхалнууд али бүхы ушараа ямаршье дэмжэлгэ абадаагүй юм. Жэшээнүүдые хэрүүлхэ.

Байгша оной март һарада хэдэн дурадхалнуудые оруулхадамнай, мүн лэ иимэ ушар тохёолдоо һэн. Эдэгээр гү, али тэдэнэй зарим нэгэнэй үгээр ойлголсоо һаа, совет-американ харилсааные, бүхы уласхоорондын байдалда амжалта түйлаха байгаабди. Гэбэшье манай харилсаанай дурадхалнуудта ямаршье харюу үгтөөгүй.

Замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха тухай үгээ ойлголсохые июнь һарада дурадхаа һэмди. Энэ удаада бидэнэртэ харюу үгэб. Тэдэ ямар харюу үгөөб? Хөөрэлдөөнүүдые онлоо юумэр һэлгэхые хэлэбэ. Ядерна буу зэбсэг түшэ асуудалнуудые, тодорхойбол, урдаа тэрэнь Женевадэ үнгэргэгдэжэ байһан хөөрэлдөөнүүдтэ хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхые дурадхаһан байна. Тэдэ Холбоото Штадуудай өөһэдөө эдэ хөөрэлдөөнүүдые таһалдуула һэмнай. Тиихэдээ США американ шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо табиһан тодхолгые болюулхые арсахагүйгөө гадна, энэ тушаа хэрэгсэлэнүүдэ һэн.

Замбуулинай дайдада юун боноб? Тэндэ буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргуулхагүйн оронда буу зэбсэгүүдые нюуса бэлдэхэ гэжэ захиргаан гуримаар хүсэһэнэй, гэжэ мэдүүлһэн эмнэлгээ зорилгоо бидэнэртэ дурадхагдаа һэн. Энэгээр нэгэ алхам хэжэ шадагүй байһанай ойлгосотой. Замбуулинай дайдые үнэтөөрөөшье амгалан тайбан байхые бэелүүлхэ, энэ зорилгоо бүтэлүүлхэ эдэбхитэйгээр оролдохо гээшэ манай гол зорилго болоно.

Танай дурдаһан президент Рейганэй мэдүүлгэ тухай хэлэе. Хэрбээ хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэн байһан тухайдаа президентын хэлэһэн үгын юрэ тактическа мэхэ гохо бэшэ юм һаань, Советскэ Союз хөөрэлдөө хэхээр бэлэн лэ гэжэ мэдүүлхые хүсэнэб. Бүтэмжэтэй һайн хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бидэ хододоо бэлэнбди, энээн тушаа мэдүүлһэншье байхабди.

Замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, тэрэ тоодо хэмэл ододые унагааха түхеэрэлгэнүүдые бүтээхые гүйсэд арсаха, хөөрэлдөөнүүдэй эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо замбуулинай буу зэбсэг туршалгые, тодхон табилгые зогсоохо тухай хэлсээ баталха зорилготой хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэнбди. Имагтал манай дурадхалые эхинһээ хойшо иимээр лэ найруулһан байгаабди. Вашингтон харюу үгэхэ ээргэтэй.

Ядерна буу зэбсэгтэй гүрэнүүдэй өөһэдтэнь бии байһан бүхы ядерна буу зэбсэгүүдые тоогойнь ба шанарайнь талаар тэрэ хэмдэнь үлөөхэ тухай совет дурадхал хүсэндөө байһаар. Энэ асуудалаар үгээ ойлголсолго бүхы ядерна буу зэбсэгүүдые, тэрэ тоодо абаашаха түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые, ядерна һомо бүтээн гаргалгые хоёр талаһаа болюулха гэһэн удхатайл. Тиигэбэл ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалга зогсоогдохо байна. Энэ ушар тиимэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгые хороожо, саашадаа тэдэниие бүрин хүсэдөөр усадхаха тухай үгээ ойлголсолгые нилээд хүнгэдхэхэ байгаа. Ядерна буу зэбсэгүүдээ тэрэ хэмжээндэнь үлөөхэ тухай СССР болон США түбхын түрүүндэ үгээ ойлголсожо, ядерна зэбсэгтэй бусад гүрэнүүдтэ жэшээ харуулха ёһотой гэһэн манай тусхай дурадхал Сагаан байшан соо байһаар.

Ядерна буу зэбсэгүүдые туршалгые бүгэдэ ниитээрээ бүрин хүсэдөөр хорихо тухай хэлсээ баталалгые эсэстэнь хүргэхэ бодото арга бии. Иимэ туршалгануудые болюулха гээшэ энэ буу зэбсэгые нарижуулан һайжаруулхагүй, ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохо гэһэн удхатай бшуу. Эндэшье США мэдүүлгэнүүдэйнгээ үнэн зүрхэнһөө хэлэгдэһые бодото хэрэгээрээ элирхэйлэн гэршэлжэ, ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха аргатайл. Ядерна зэбсэгүүдые газар доро тэһэлхэ тухай совет-американ договорнуудые эсэслэн баталбал, тэдэ энээнээ гэршэлжэ шадаха байна. Эдэ договорнуудта 1974 болон 1976 онуудта гар табигдаа һэн. Американ талын хэлэһэнэй ёһоор тэһэлэлгэнүүдые тэмдэглэжэ байхын тула адаглагшадые уриха бэшэ, харин эдэ договорнуудые эсэслэн баталха шухала.

Ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялга абаха талаар манай жэшээе дагаха уряатайгаар Советскэ Союз Вашингтондо нэгэнтэ бэшэ хандаһан байгаа. Зүгөөр буруушааһан харюу тэндэһээ хододоо соностодог. Ушар байдалые тад һөөргэ хаража үзэе: ядерна буу зэбсэгүүдые түрүүлэн хэрэглэхэгүй тухай США-гай уялга абаад, мүн лэ иимэ алхам хэхыень бидэниие уряалхадань, бидэнэй буруушаажа, энэ ушар бидэнэртэ таарана-гүй, бидэ ядерна буу зэбсэгээр түрүүлэн добтолхо эрхээ өөһэдтөө үлөөнэбди гээ һаамнай, юун болохоб. Иимэ ушарта США-гай хүн зон манай һанаашалганууд тухай юун гэжэ бодохо байнаб? Энээн түшаа хоёр ондоо һанамжа байха ёһогүйл.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулалгада, аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ хабаатай эгээл шухала хэдэн асуудалнуудые дурдабаб. Бусадшье шухала асуудалнууд бии, эдэ бүгэдэ президентдэ һайн мэдээжэ аабза гэжэ һанаха байнаб. Эдэ бүгэдые шиидхэхэ, тодорхой хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаха хэрэгтэй. Хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэн байһан тухай бодото хэрэгүүдээр батадхагдаагүй үгэнүүд юрын лэ үгэнүүд ха юм даа.

Минии хэлэһэн юумэн Танай асуудалда харюусана аабза гэжэ һананаб.

Асуудал. Совет-американ харилсаае һайжаруулха аргатай һайн хубилалта һаянай болоно гэһэн бодол үргэнөөр таража байнхай. Энээн тушаа юун гэжэ һананабта, саашадаа эдэ харилсаае һайжаруулха ямар арга боломжонууд бии гээшэб?

Харюу. Совет-американ харилсаае һайжаруулха гэһэн һанал бодол дэлхэй дээрэ үнэхөөрөөшье үргэнөөр таража байнхай. Манай һанахада, илангаяа мүнөөнэй уласхоорондын байдалда эдэ харилсаанай ехэ удха шанартайе үргэнөөр ойлгожо байһыень энэ ушар элирхэйлэн харуулна.

Совет-американ харилсаануудта иимэ хубилалтын болоожо байһан тухай хэлэхэ үндэһэ баримтануудай мүнөө дээрэ үгы байһаниинь халагламаар. Хубилалта хэгдэхэ аргатай гээшэ гү? Энэ асуудалда нэгэл янзаар харюусаха байнаб: Аргатай даа, аргатай. Дээрэ дурсаһан асуудалнуудые шиидхэлгэ энэ талаар туһалха байна.

Совет-американ харилсаае бүтэмжэтэй һайнаар хүгжөөхэһөө ондоо шухала юумэнэй үгы байһанда этигэнхэйб. Тиихэдээ бидэ ондо ондоо ниитын байгуулалтатай, ондо ондоо хараа бодолтой байһанаа обёорхогүйе оролдоно бэшэбди. Хэрбээ манай хоёр орондо даалгагдажа байһан харюусалга тухай хододоо һанажа ябабал, хэрбээ дайн дажар үүдхэхэ бэшэ, харин амгалан байдал хангаха политика бэелүүлхэ гэбэл, эдэ илгаае анхаралдаа абангүй, үгээ ойлголсохые оролдохо ёһотойбди.

США-тай һайн харилсаа холбоо тогтоохые оролдодогбди, харилсаа холбоомнай иимэ байха аргатай гэжэ нэгэнтэ бэшэ хэлэһэн байхаб, мүнөөшье дахинаа дабтахые хүсэнэб. Энээнэй тула адли тэгшэ эрхын, али алиндаа ашатай туһатай байлгын, эб найрамдалай хэрэгэй аша туһада харилсаа холбоо тогтоохые хоёр талаһаа хүсэхэ шухала.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

ЭРИД ШУУД БУРУУШААЛГА

США-да дайн дажарта эсэргүүсэн тэмсэгшэдые хашажа харшалжа байһан тушаа эб найрамдалай тала баримталдаг совет хүнүүд дураа гутана. Вашингтондо эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй жагсаалда хабаадаһанайнь түлөө бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ врач ба ниитын ажал ябуулагша Бенджамин Спогые барижа хаалгые совет хүнүүдэй эрид шууд буруушаажа байһаниинь Эб найрамдал хамгаалха совет комитедэй США-гай президент Р. Рейгандэ ба США-гай Верховно суудтэ эльгээһэн телеграммануудай дотор элирхэйлэгдэнэ.

Сагаан байшангай дэргэдэ дайн дажар буруушаалгын жагсаалда хабаадаһан доктор Спогые болон бусад хүнүүдые барижа хааһан полициин ябуулганууд хадаа США-гай засаг захиргаанай дайнда бэлдэхэ политикые буруушааһан американхидые айлган һүрдөөхэ, орон дотор дайн дажар буруушаалгын хүдэлөөе дараха гэһэн зорилготой юм.

Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэдэг эдэбхитэдые хашалга харшалалгые болюулха гэһэн американ ба дэлхэйн олониитын эрилтэнүүдтэй эб найрамдалай тала баримталдаг совет хүнүүдэй нэгэн һаналтай байһаниинь бэшэгүүд дотор элирхэйлэгдэнэ.

(ТАСС).

ДОКТОР СПОК ТҮРМЭДЭ ХААГДАБА

Бенджамин Спогые барижа һуулгаһан ушарһаа СССР-эй Медицинын эрдэмэй академи мэдүүлгэ хэбэ. Вашингтондо, Сагаан байшанһаа хэдэн алхам газарта бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ үхибүүдэй врач, дайн дажар буруушаалгын хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагша Бенджамин Спок баригдажа хаагдаа гэһэн сошордомо мэдээсэл бидэнэй, совет эрдэмтэд-медигүүд болон врачнуудай, һанаае ехээр зэбообо гэжэ тэрээн дотор хэлэгдэнэ.

Американ засаг захиргаанай дай жүрөөдэлгын хараа шугамые буруушааһан нэгэл «зэмэтэй» хүниие полициинхидай барижа хааһан ябадал эб найрамдал ба хүнэй эрхэнүүдые сахин хамгаалха талаар США-гай засаг захиргаанай ябуулдаг бодото политикые үшөө дахин үнэншэмөөр харуулба, «амгалан байдал сэхигшалай» бодото нюурые элишэлбэ.

Энэ бүдүүлиг ябуулгые эрид буруушааха зуураа, һайн һайхан мэргэжэлээрээ ба һэшхэлээрээ хүндэ эгээл үнэтэй сэнтэй юумэ—ажамидарал ба эб найрамдал нэрэтэй түрэтэйгөөр аршалан хамгаалдаг доктор Спогто хэрэгы муухайгаар хандалгые болюулха эрилтэтэйгээр совет эрдэмтэд-медигүүд, бүхы олониитэ врачнууд американ засагаархидта хандана. (ТАСС).

Агуу Октябриин хүндэлэлдэ

ГЭЭГДЭГШЭДГҮЙГӨӨР

Байгалай эрьсын дүрбэн тоннелиин барилгые 1984 оной декабриин 25-да дүүргэжэ, транспортна барилгашадта тушааха гэһэн уялга абанхай тоннельнэ 16-дахи отрядай коллектив үгэдөө хүрэхын тула оролдосотойгоор шармайн хүдэлжэ байна. Тоннельнүүдэй ханануудые бетоноор бүхэлхэ хүдэлмэри дүүргэгдэнхэй. Байгша оной эхинһээ 53 мянган кубометр бетон шудхалаа хэгдээ. Тоннель соогуур түмэр харгын рельс табиха бэлэдхэлэй, агаар сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдые тодхохо хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдана.

Тус отрядай хүдэлмэришэд ажалайнгаа 90 процентые бригадна подрядай гуримаар дүүргэжэ, барилгын шанарые дээшэлүүлнэ, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр гурбан жэл юһэн һарын туршада 38 миллион түхэригэй барилга хэхэ һаа, бодото дээрээ 58 миллион түхэригэй хүдэлмэри хэжэ, олоной дундаһаа онсо шалгараа. Байгша ондо 8 миллион 800 мянган түхэригэй барилгын хүдэлмэри хэхэ даабаряа бүри июлиин 1-дэ дүүргэһэн тухайгаа элидхэһэн байна.

— Эдэ үдэрнүүдтэ Октябриин хүндэлэлэй мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрбэ. Түрүү онол арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар лэ эдэ бүхы амжалтанууд туйлагдана. Ажалай, технологическа журам шангадхаха хэрэгтэ бригадна подряд ехэ нүлөө үзүүлнэ. Хүдэлмэришэднай халаан бүриингөө даабари холо үлүүлжэ, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар дүүргэнэ. Бидэ гээгдэгшэдгүйгөөр ажалланабди, — гэжэ тоннельнэ 16-дахи отрядай начальник А. И. Подзарей хэлэнэ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Виктория Африкановна Яцуценко сигнализациин болон хэлхээ холбооной Улаан-Үдын туршалгын пунктда электромеханигаар хүдэлдэг юм. Ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадаг Виктория Африкановна цехэй профорг, тэрэ эрхим һургуулитай хүгжүүлэгшэ. Тэрэнэй хүдэлдэг участок СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ ялагшаар гараһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. А. Яцуценко.

В. ПЛУТЫН фото.

УЛААН ТУГ ҮРГЭГДЭБЭ

КПСС-эй Баргажанай райком болон арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдком байгша оной дүрбэдэхи кварталда һү үйлэдбэрилхэ талаар районой ажахы, фермэнүүдэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай тогтоол баталан абаһан юм. Тиин район дотор жэлэй дүүрэтэр һү һаалияа дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан юһэн декада соносхогдоо һэн. Тэрэнэй дүн таһалгаряагүй гаргагдажа, эрхимлэһэн фермэнүүдтэ КПСС-эй райкомой, арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдахаһаа гадна, түрүүшүүл районой Хүндэлэлэй самбарта гаргагдаха юм.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 67 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахта эдэ үдэрнүүдтэ эхилэнхэй. Түрүүшын арбан хоногой дүн гаргагдажа, һү һаалияа дээшэлүүлхын хойноһоо оролдожо ябаһан ажахын, фермын түрүүшүүл урмашуулагдаба.

— Манай ажахын һаалишад һү һааха жэлэйнгээ түсэбтэ даабариие байгша онэй август һарада сүм дүүргэһэн юм. Мүнөө район дотор намарай һарануудта һаалияа доошолуулхагүйн түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон һаалишаднай жэлэй дүүрэтэр үшөө 1300 центнер һү һааха тухайгаа мэдүүлээ һэн, — гэжэ Хилганын колхозой парткомой секретарь Ю. Б. Гармаев хөөрэнэ.

Хилганын колхоз һү һаалиин томо комплекс байгуулланхай юм. Мүнөө эндэ баян дүршэлтэй гушаад һаалишад, малшад хүдэлхэдөө, урдань табигдаһан түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэхын хойноһоо шармайн оролдодог юм. Жэшээнь, үнгэрөөд байһан сентябрь һарада тус комплексын 22 һаалишан һарынгаа түсэбтэ даабари дүүргэжэ шадаа. Тингэжэ колхозойнгоо урда табигдаһан зорилго дүүргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубита оруулалсаба ха юм. Тиихэдэ ажахын 13 һаалишан үнеэн бүриһөө һү һааха жэлэйнгээ түсэбүүдые уридшалан дүүргэһэн тухайгаа һаяхан элидхэбэ. Эдэнэрэй дундаһаа ажахын үнинэй, дүршэл баянтай һаалишад Бунжид Субановна Гомбоева, Цындыма Аюшеевна Цыренова, Тамара Эрдынеевна Базарова, комсомол хүбүүн Урзабаев Баир болон бусадые магтан нэрлэлтэй.

Үнгэрһэн арбан хоногой дүнгөөр Б. Гомбоева Б. Урбазаев хоёрой хүндэлэлдэ ажахын правлениин дэргэдэ Ажалай Алдар Солын улаан туг үргэгдэбэ. Тэдэнэр мүнөө үедэ үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һаажа, урдаа табиһан зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэбэ гээшэ.

Районой бусад ажахынуудта гүрэндэ тушаагдаха ехэ пүнэй түлөө тэмсэл үдэрһөө үдэртэ үргэдэнэ. Эрхимлэжэ ябагшадынь элирүүлэгдэнэ, гээгдэгшэдые урагшань гаргахын хойноһоо эмхидхэлэй, ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ШАГНАЛ

Партийна, совет болон комсомолой органуудта удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Буряадай обкомой эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таһагые даагша Бальжинима Тудупович **Аюровые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

* * *

Багшын эрдэмые хүгжөөлгэдэ, республикада научна хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ габьяатай ажалайнь түлөө СССР-эй Педагогическа эрдэмэй академиин Ажалда һургаха, мэргэжэл шэлэхэ талаар эрдэм-шэнжэлэлгын институдай директор Петр Родионович **Атутовта** республикын Верховно Соведэй Президиум **«Буряадай АССР-эй эрдэмэй габьяата ажал ябуулагша»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо.

* * *

Эрхэ хамгаалгын органуудта удаан саг соо аша үрэтэйгөөр ажаллаһанайнь түлөө РСФСР-эй Юстициин министерствын сүүдэй экспертизын Забайкальска эрдэм-шэнжэлгын лабораториин нээгдэһээр 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Роберт Филимонович **Гергесовые**, лабораториин начальник Валерий Ильич **Невидимовые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

...ХАНИ БАРИСААНАЙ ЁҺО ЗАНШАЛААР

...Гүрэнэй оперын ...нууд октябриин 17-... Москвада түгэсхэгдэбэ. ...газар дээрэ хүдэлмэ... ...таряашадай түрүүшын ...байгуулагдаһаар 35 ...ойдо зорюулагдаһан ...Демократическа ...соёлой үдэрнүү... ...программаар гастрольнууд ...ябаһан байна. Совет ...Моцартын «Так поступают все женщины» ба ...«Ариадна на Наксосе» оперонуудые аха ...нэй түлөөлэгшэд ха... ...ниислэлэй хэдэ хэ... ...предприятинуудай ажал... ...урда зохёохы ажал ябуулга тухайгаа тоосоһон байна.

Энэл үдэр Москвада ГДР-эй фильмүүдэй фестиваль түгэсхэгдэбэ. «Дефа» студиин эрхим бүтээлнүүд харуулагдаһан байгаа. Кинодраматург М. Шатровой сценаряар табигдаһан «Где другие молчат» гэжэ киноленто тэдэнэй дунда оролсоно.

— Совет экранай уран бэлигтэнтэй манай бэелүүлдэг зохёохы харилсаа холбооной һайн һайхан ёһо заншалнуудые тус фильм үргэлжэлүүлнэ,— гэжэ ГДР-эй соёлой министрэй орлогшо Х. Пенерт хэлэнэ.— Һүүлэй жэлнүүдтэ хэдэ хэдэн хамтын фильмүүд, тэрэ тоодо «Юность Петра», «В начале славных дел», «Александр маленький» гэжэ фильмүүд буулгагдаа. Мүнөө бидэ «Победа» гэжэ уран һайханай фильмые ба «Крепкая мужская дружба» гэжэ баримтата лентые буулгалгада хабаадалсанабди.

СССР-эй Уран зурагай академиин залнуудта нээгдэһэн выставкэдэ дэлгээгдэһэн бүтээлнүүдэй дунда совет зураашадай бүтээлнүүдтэ зорюулагдаһан зурагуудые хаража болохо юм. Үхибүүдэй номой графикын экспозици эдир уншагшадта зохёолбүтээлнүүдээ зорюулһан мэдээжэ уран зураашадай искусстватай танилсуулна. Тэдэнэй тоодо ГДР-эй ехэ уран бэлигтэнэй нэгэн, СССР-эй Уран зурагай академиин хүндэтэ гэшүүн В. Клемке оролсоно.

Соёлой һайндэрэй хэмжээн соо анда хотонуудай үдэрнүүд үнгэргэгдэһэн байгаа. Калугын выставкын залда Зуль округой уран зураашад болон графигуудай бүтээлнүүдэй выставкэ нээгдээ һэн. Липецкдэ Котбусой түлөөлэгшэдтэй уулзалганууд болоо.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: ТООСООН БА hУНГАЛТА

ТУЙЛАhАНААРАА СЭДЬХЭЛЭЭ ЗАhАНГҮЙ...

Тимлюйн цементын заводой тээрмэдэлгын цехэй партийна организациин тоосоото-hунгалтын суглаан боложо үнгэрбэ. Завод соогоо тус цех шухала гэжэ тоологдодог, заводой цехүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ шалгаржа гарадаг юм. Цехэй коллектив, байгша оной эхинhээ муу бэшээр ажаллажа, цемент үйлэдбэрилхэ юhэн hарынгаа түсэб үлүүлээ. Түсэбhөө гадуур гурбан мянга гаран тонно цемент гаргагдаа. Тиихэдэ энэ табан жэлэй түсэбшье урагшатайгаар бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Энэ туйлагдаhан амжалтада цехэй партийна организациин хубита ехэ. Тус организаци 11 коммунистhаа бүридэдэг, үйлэдбэридэ горитой нүлөө үзүүлдэг байна. Цехэй бүхы хүдэлмэришэдэй түсэбтэ даабаринууд болон абтаhан социалис уялгануудые үлүүлэн дүүргэлгэ саг үргэлжэ коммунистнуудай анхаралда байдаг. Мүн бүтээн гаргаhан продукциингаа шанарые hайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ гээшэ шухалын шухала ааб даа. Ажалай болон ниитын журам бэхижүүлхэ талаар шанга эрилтын табигдажа байhан мүнөө үедэ эдэниие хинаха хэрэгтэй. Тус партийна организаци хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри hайнаар ябуулдаг. Коммунистнуудай түрүү зэргэдэ ябаха үүргэ дээшэлүүлхые ходо оролдодог, тэдэниие үйлэдбэри дээрэ зүбөөр тааруулан табидаг байха юм. Эдэ бүхы асуудалнууд партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэ хүдэлмэри hүүлэй сагта улам hайжараа. Эндэ коммунистнуудай нүлөө ехэ. Урдань мүрысөөнэй дүн зарим үедэ саг болзор соогоо согсологдодоггүй байбал, мүнөө тон гуримтай болзортоо согсологдожо, олондо мэдээжэ болгогдодог юм. Мүрысөөнэй ябаса самбар дээрэ харуулагдадаг. Ханын газетэ, «дайшалхы хуудаhанууд» гаргагдажа, олоной анхарал татадаг. Цех дотор мүнөө «Илалтын 40 жэлэй ойдо — габшагай ажалай 40 неделиин» гэhэн уряа доро социалис мүрысөөн дэлгэрээд, хүдэлмэришэн бүхэнэй досоо хүсэл зориг бадарууланхай.

Энэ үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри цех дотор бүри hайжараа. Агитаторнууд болон политинформаторнууд эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Тэдэнэр болон цехэй хүтэлбэрилэгшэд элдэб темээр лекци уншана, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг коммунистнуудые нэрлэбэл, В. К. Ефимкин, Н. Е. Пичуева, М. Ф. Коровин болон бусад болоно. Эдэ бүгэдые цехэй партийна организациин секретарь Ю. К. Голяков тоосоото элидхэл соогоо дурдаhан байна.

Тэрэшэлэн тоосоото-hунгалтын суглаан дээрээ коммунистнууд гансал амжалтануудаа тухайгаа хөөрэлдөө гэжэ огто хэлэжэ болохогүй. Партийна зэргэеэ олошоруулха асуудалаар шанга шүүмжэлэл хэгдээ. Цехтэ hайнаар хүдэлдэг, ниитын хүдэлмэридэшье эдэбхитэйгээр хабаададаг, журамтай залуу хүбүүд, басагад бии. Теэд тэдэниие дэмжэжэ, партиин гэшүүндэ кандидадаар абаха хэрэг анхарагданагүй гээд хэлэгдээ. Цехэй комсомолой организаци завод дотороо hайн гэжэ тоологдодог юм. Тиихэдэ ажалай журам эбдэхэ, ямаршье шалтагаангүйгөөр ажалдаа гарахагүй ябадал үшөө бии байhаар. Эдээн тухай, мүн бэшэшье дутуу дунданууд тухай коммунистнууд Е. В. Вдовина, Н. А. Суворов болон бусад hанаагаа зобонгёор хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад эдэ бүгэдые усадхажа, эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэреэ саашадань улам hайжаруулха талаар тогтоол баталан абаба.

В. ЦИБИН.

ШҮҮМЖЭЛХЫ ЁhООР

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ районой хэлхеэ холбооной үзелэй партийна организациин тоосоото hунгалтын суглаан коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар, шүүмжэлхы ёhоор үнгэрбэ. Эндэхи коммунистнууд парторганизациин секретарь Н. К. Ивановой элидхэл шагнажа, үнгэрhэн үе соо хэhэн ажалаа тон hайнаар, гүнзэгыгөөр шэнжэлhэн байна.

Элидхэлшын хэлэhэнэй ёhоор, партийна организациин ябуулха хольын хараата түсэб жэлэй эхиндэ табигдаhан байна. Энэ түсэбэй ёhоор партийна суглаанууд үнгэргэгдэжэ, урда суглаан дээрэ абтаhан тогтоолой бэелүүлгэ коммунистнууд наряар хинажа харагдадаг байгаа. Үнгэргэгдэhэн суглаанууд дээрэ хэлхеэ холбоо hайнаар хангаха, электрын элшэ хүсэ алмаха, комсомолой организациие хүтэлбэрилхэ болон бэшэшье шухала асуудалнууд зүбшэгдэhэн байна.

Гэхэтэй хамта суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ баталагдаhан асуудалнууд булта гүйсэд, саг болзор соогоо дүүргэгдээгүй гээд шүүмжэлэгдээ. Жэшээлхэдэ, «Электрын элшэ хүсэ болон элдэб янзын түлиишэ алмаха, тэдэниие гамтайгаар, зүбөөр хэрэглэхэ» талаар абтаhан КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй тогтоолые зүбшэн хэлсэхэдээ, хэлхеэ холбооной отделени бүхэндэ электросчетчигуудые табиха, түлеэ хадагалха сарай бариха гэхэ мэтын асуудалнуудые шиидхэхэ хэмжээнүүд хараалагдаhан байгаа. Эдэ бүгэдые хинан шалгахаар харюусалгата нюуршье томилогдоо. Теэд энээнhээ үрэ гараhан юумэн байхагүй. Хэлхеэ холбооной дүрбэн отделенидэ счетчигууд табигдаагүй. Түлеэ хадагалха складуудшье үгы, түлеэн ойhоо асарагдаашьегүй байха юм. Энэ бүгэдые хинан шалгаха даабари арадай хиналтын бүлэгтэшье даалгагдаhан байгаа. Тэдэнэршье энэ уялгаяа дүүргэбэгүй.

Эдэ бүгэдэ юун тухай хэлэнэб гэхэдэ, зарим коммунистнууд партийна даабаридаа хайша хэрэгээр хандана. Жэшээнь, арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ С. В. Калашников hанаhанда хүрэхөөр ажалланагүй. Хүдэлмэриингөө түсэб арай шамай табиhан байха юм.

Суглаан дээрэ комсомолой хүдэлмэриие хүтэлбэрилгэ hула гээд сэхэ хэлэгдээ. Энэ асуудал партийна суглаан дээрэ хэлсэгдэhэн, тэрэнэй хүдэлмэри hайжаруулха талаар бахал hайн тогтоол абтаhан байгаа. Тус эмхи зургаанда комсомолшууд олон. Энэмнай районой түбэй эмхи зургаануудтахи комсомолой эгээн томо организаци гэжэ тоологдоно. Теэд эндэхи партийна организаци залуушуулда саг үргэлжын анхарал хандуулаагүй байhаар. Партийна суглаанай тогтоолшье гүйсэд бэелүүлэгдээгүй. hара бүри болохо суглаан болзор соогоо үнгэргэгдэнэгүй. Бүри hаяхан КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые хараада абажа, комсомолой хүдэлмэри хинан шалгажа байха партийна даабари коммунист К. М. Кадрулевада үгтэбэ.

Партийна организаци профсоюзай хүдэлмэриие бахал хүтэлбэрилхэ уялгатай. Бүхы дээрэнь абажа хараха болоо hаа, тэрэниие муу бэшээр хүтэлбэрилнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Урда табигдаhан түсэбэй ёhоор профком болон цехкомуудай заседанинууд үнгэргэгдэнэ. Коллектив болон хүн бүхэн социалис уялгануудые абанхай.

Тэрэшэлэн элидхэл, хүнүүдэй хэлэhэн үгэнүүд соошье, район дотор хэлхеэ холбоо hайжаруулха, тэрэниие найдабаритай болгохо талаар ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байдаг тухай огто дурдагдаагүй. Тиимhээ тиитэр хэлхеэ холбоон hайн гэхын аргагүй. Районой холын хүлоо нютагуудта хонходохо гээшэ бэрхэтэй байдаг. Суулга, Шаралдай, Нарhата болон бэшэшье тосхонуудта табигдаhан АТС эбдэрнэ.

Коммунистнууд Н. И. Шолохова, С. В. Калашников, К. М. Кадрулева, Н. Г. Томитова болон бусад парторганизациин хүдэлмэриин hайн талануудые тоолохо зуураа, дутуу дундануудыень заагаа. Хэлхеэ холбооной зарим отделенинүүдтэ ажалай журам муу, эртэ хааха, орой нээхэ ушар али олон дайралдана гээ. Эдэниие усадхажа, хүдэлмэриинь эрид дээшэлүүлхэ эрилтэ партийна организациин урда табиhан байха юм.

М. ЦЫРЕНОВ.

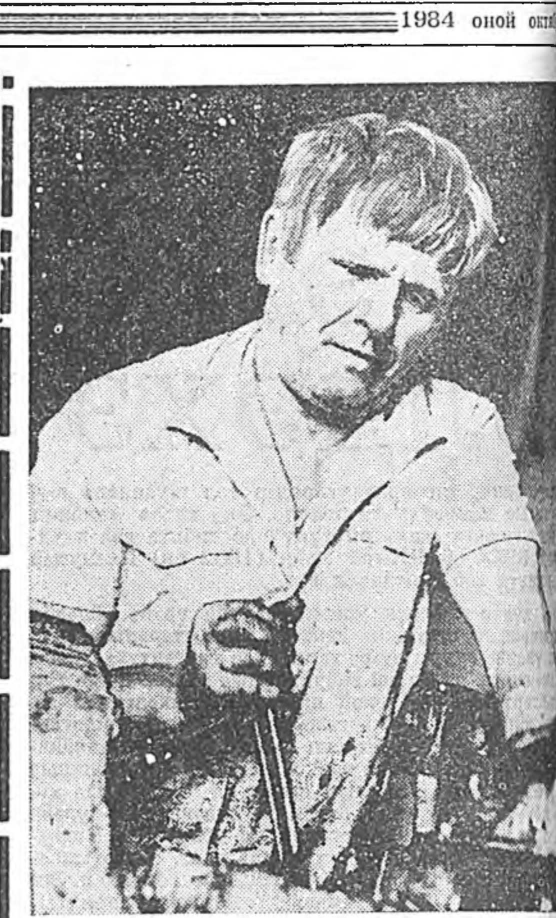

ЭСЭГЭ ХҮБҮҮН ХО

«Сельхозтехника» нэгэдэлэй Улаан-Үдын районой Оронгын отделениин коллективэй ажалай түрүүшүүлэй тоодо И. М. Куденко нэрлэгдэдэг. Иван Матвеевич олон жэлэй туршада эндэ слесарь-хабсаргагшаар хүдэлнэ. Иван Матвеевич баян дүй дүршэлөө залуушуулда дуратайгаар дамжуулдаг байха юм. Залуушуул тэрэнэй хүтэлбэри доро хүдэлхэ дуратай. Юуб гэхэдэ, тэрэ эрхим мэргэжэлтэ ажалдаа оролдосотой бэрхэ хүн юм. Залуушуулай hуража абаха юумэн тэрээндэ бии.

Тэрэнэй Сергей хүбүүниинь эсэгынгээ мэргэжэлые халан абажа, үг залгамжалуулан, слесарь-электрик болонхой. Сергей Куденко эсэгэдээл адли оролдосотой бэрхээр ажалладаг. Эсэгэ хүбүүн хоёр коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Агуу Октябриин 67 жэлэй ойн хүндэлэлэй вахтада жагсаhан Куденкэтэн мүнөө ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: дээрэнь — И. М. Куденко; доронь — Сергей Куденко.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЗАЛИ БАДАРУУЛАН

БАЙГША ОНОЙ ургаса хуряалга тон шахардуу эрхэ байдалда үнгэржэ байна. Районой ажахынууд hаял үбhэеэ хуряажа үрдеэгүй байтараа, сенаж, силос даралгань эхилhэн байгаа. Тииhээр байтарынь ороohо таряа хуряалгашье, хартаабха малталгашье хүрэжэ ерэшоо.

Имэ үедэ ургаса хуряалгын комплекснуудай хүдэлмэриие бүри эмхитэйгээр ябуулха, механизаторнуудта, таряалан дээрэ хүдэлдэг хүн бүхэндэ зохид hайн эрхэ байдал олгуулха зорилгоор соёлой-ажаhуудалай болон медицинскэ хангалгые hаадгүй бэелүүлхэ хэрэгтэй болоо бэлэй.

Ургасын hайн байхада, таряа хуряагшадшье урматай байдаг гээшэ ааб даа. Энэ үедэ час, минуташье гээжэ болохогүй. Тиимэhээ механизаторнуудай үндэр бүтээсэтэ ажал хангахын тула партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, ажахын зургаанууд тэдээн тушаа саг үргэлжын анхарал хандуулха уялгатай ха юм.

Ажалай халуун энэ сагта ниитэ-политическэ хүдэлмэриин, аман үгын агитациин удха шанар улам дээшэлдэг гээшэ. Нэн түрүүн агитаторнууд, политинформаторнууд болон партийна комитедүүдэй элидхэлшэд энэ үүргэ дүүргэдэг байна. Жэшээнь, агитаторай өөрынгөө ажахын нэгэ бригадада ерээд, ажалдань тодорхой сэгнэлтэ үгэжэ, шалгарагшадые хэдэхэншье hаа, үгөөр урмашуулаа хадань, энэнь хүн зоной сэдьхэл бодолдо хадуугдаhан лэ байха. Коллектив соо хүдэлдэг хүн гансал салин хүлhэеэ хараад байха бэшэ, харин сугтаа ажалладаг нүхэдэйнгөө, хүтэлбэрилэгшэдэйнгөө сэгнэлтые хүлеэжэ байдаг ха юм. Тиимэhээ агитатор эдэ бүгэдые хараада абажа, өөрынгөө хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй. Хажуудахи хуряалга-зөөлгын комплексын, мүрысэдэг ажахын дүнгүүдээршье зон hонирходог гээшэ. Энээн тухай саг соонь мэдээсэжэ, «Дайшалхы, болон сахилгаан хуудаhа» гаргажа байгаагүй hаань, социалис мүрысөөнэй дүнгүүд» тухай олониитэдэ мэдээсэжэ байха ленинскэ гол ёhон хазагайруулагдана ха юм.

Манай районой агитаторнууд мүнөөдэрэй эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, ойлгуулжынгаа хүдэлмэри ябуулна. Эрхимүүдэй тоодо Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой М. Г. Бурцева, В. П. Тетерина, Хёлгын совхозой Н. М. Перевалов, Охин-Булагай совхозой М. Д. Алексеев, «Победа» колхозой И. Д. Хлызов гэгшэд ороно.

Хёлгын совхоздо хуряалгын ябаса тухай мэдээсэжэ байдаг радиогазетэ социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо дуулгадаг, үрэ нүлөө ехэтэй хэрэгсэл болонхой. Шалгарагшадта магтаалай үгэ зорюулжа, гээгдэгшэдые «голдонь» хүрэтэр шүүмжэлдэг юм.

Политинформаторай, партийна комитедэй элидхэлшын харюусалгатай үүргэ эрхимээр дүүргэдэг эдэбхитэд гэбэл, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой ахамад агроном В. Е. Астрихинский, Бэшүүрэй совхозой парткомой секретарь Ц. Ц. Батуев, «Дружба» колхозой бригадир О. Н. Ленхожиев, Буйскын найман жэлэй hургуулиин директор О. И. Трапезникова, Узко-Лугска сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ П. Т. Разницын гэгшэд болоно.

Үдын хоолой забhарлалгын үедэ агитбригадын хүхюун шоггой концерт, наадан харуулагдадаг гээшэ. Элүүрые хамгаалгын, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдшье ургаса хуряагшадые мартангүй полевой станууд дээгүүр ябажал байдаг.

Юрэнхыдөө, партиин райком ургаса хуряалгые үзэл сурталай талаар хангахын тула партийна организацинуудай хүсэл оролдолгонуудые али болохоор элсүүлдэг байна.

Урдахи жэлнүүдэй дүй дүршэлhөө жэшээ абан, ургаса хуряагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри улам эршэдүүлхэ зорилго табижа, КПСС-эй райком болон арадай депутадуудай районно Совэдэй гүйсэдком полевой стануудай улаан булангуудай харалга-конкурс соносхоhон юм. Конкурсын дүрим соо партийна болон профсоюзай комитедүүдэй, ажахын зургаанудай ябуулха эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэридэ гол анхарал хандуулагданхай. Гадна социалис мүрысөөнэй эмхидхэл, тэрэнэй дүнгүүдые олондо дуулгаха ябадал, үрэ нүлөөтэй байлга, уран шэмэглэл, аман үгын агитациин эдэбхитэдэй хүдэлмэри гэхэ мэтэ зүйлнүүд дүримэй ёhоор хараада абтаха.

Үнгэрhэн зунай сагай уларил манай нютагта таарамжагүй байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Хабартаа шииг нойтоор элбэг байжа, одоол баян ургаса гараха гэжэ зомнай хүлеэhэн байгаа. Хабарай тарилгашье эмхитэй hайнаар үнгэржэ, ороohо таряамнай жэгдээр гаража эхилээ бэлэй. Теэд hүүлээрнь халуун, гандуу уларил удаанаар тогтожо, зоной найдалые буруутуулаа hэн. Хүшэр энэ үедэ КПСС-эй райкомой, нютагай партийна комитедүүдэй аман үгын агитациин эдэбхитэд ороohо таряа ургуулагшадай дунда ойлгуулжын хүдэлмэри эрид шангадхаhан байгаа. Сентябрь hарын ниитэ полит-үдэрэй үедэ КПСС-эй райкомой элидхэлшэд бүхы полевой стануудаар, хуряалга-зөөлгын комплекснуудаар таража, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэhэн байха юм. Полит-үдэрэй «Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэ» гэhэн темэшье мүнөөдэрэй зорилгонуудтай тааралдаhан байгаа. Тиимэhээ газар таряалангай ажалай хүдэлмэрилэгшэд ургуулhанаа сүм хуряажа абаха гэhэн партийна эдэбхитэдэй урыае үнэн зүрхэнhөө дэмжээ hэн.

Райондо ургаса хуряалгын штаб эмхидхэгдэжэ, воскресени бүхэндэ заседани үнгэргэжэ байгаа. Үнгэрhэн неделиин дүнгүүд тэндэ согсологдожо, мүнөөдэрэй байдалтай зохилдуулан, техникэ, ашаа зөөдэг транспорт хубаарилагдадаг гуримтай юм. Гүрэндэ 13—15 мянган тоннohoo доошо бэшэ таряа тушааха даабаряа дүүргэхээр районоймнай ажалшад зорижонхой.

Мүнөө район доторнай 3—4 табан хушуута одотой гэхэ гү, али 3—4 мянган центнерэй дабаае дабаhан комбайнернууд олон болочхой.

hүүлэй хоёр жэлдэ Охин-Булагай совхозой залуу механизатор Михаил Михайлов район соогоо эрхимлэhэн юм. Нёдондо тэрэ 10 гаран мянган центнер ороohо сохёо бэлэй. Байгша оной байдалаар имэ дүн туйлахань бэрхэтэй ааб даа. Теэд бэрхэ механизатор түрүү hуурияа алдахагүй хүсэлэнтэй. Энэл совхозой механизаторнууд, сасуутан, тэрэнэй аха Алексей, тиихэдэ Василий Перевалов, Василий Разуваев гэгшэд чемпионтой ана-мана хүдэлжэ байнхай.

Манай райондо ургаса хуряалгын эршэ дэлисэ нэн түрүүн залуу механизаторнуудай оролдосоhоо дулдыдаха байна. Жэшээнь, нёдондо эрхим дүн туйлаhан XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнуудай 52 процентнь 30 наhа хүрөөдүй хүбүүд болоно. «Сибирь» совхоздо, «Победа» колхоздо мүн лэ адлирхуу байдалтай.

Комсомол-залуушуулай нэрэ зэргэтэй гурбан тракторна бригада районоймнай таряашадай амжалтануудта горитой хубита оруулдаг юм. Байгша ондошье Буряадай комсомолой шангай лауреат, «Победа» колхозой Владимир Багуловай толгойлдог тракторна бригадын комсомол-залуушуулай коллектив ургаса хуряалгаяа дүүргэhэн тухайгаа түрүүшүүлэй тоодо элидхээ hэн. Тэрэшэлэн ажахы бүхэндэ ургаса хуряалгын комсомол-залуушуулай хэдэн арбаад агрегадууд эмхидхэгдэжэ, hайн дүнгүүдые туйлана. Ажалай эршэ үдэр бүри улам шангадана.

Б. ДАМБАЕВА,
КПСС-эй Бэшүүрэй районой секретарь.

ШЭЛЭГДЭМЭЛ ҮГЭНҮҮДЭЙ БА СТАТЬЯНУУДАЙ НОМ

Ю. В. Андроповой шэлэгдэмэл үгэнүүдэй ба статьянуудай «Ленинизм—олониитын революционно эршэ хүсэнэй ба зохёохы ажал ябуулгын барагдашагүй эшэ үндэhэн мүн» гэжэ ном хэблэгдэн гараба. Коммунис парти болон Совет гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, ленинскэ түхэлэй хүтэлбэрилэгшэ Юрий Владимирович Андроповой дурасхаалые мүнхэлхэ хэмжээ ябуулганууд тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй абаhан шиидхэбэритэй зохилдуулагдажа, энэ ном хэблэгдээ.

1942 онhоо 1983 он болотор хүтэлбэрилхы партийна ба гүрэнэй тушаалнуудта тэрэнэй ажал ябуулга хэхэ үедэ хабаатай шэлэгдэмэл үгэнүүд, статьянууд энэ номдо оруулагдаhан байгаа. Марксистско-ленинскэ теориин, СССР-тэ хүгжэлтэ түгэс социализм байгуулгын, КПСС-эй ба Совет гүрэнэй уласхоорондын ажал ябуулгын асуудалнууд суглуулбари дотор үргэнөөр харуулагдана.

Политическэ литературын хэблэл тэрэниие барлажа гаргаа.

(ТАСС).

АРГА БОЛОМЖО БИИ

Хүрбын совхозой hаалишад зуhаланhаа үбэлжөөндөө зөөжэ түбхинэнхэй. Октябриин революциин hайндэрые ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидэhэн hаалишад, малшад намарайшье сагта hү hаалияа доошолуулхагүйн тула малаа зүбөөр эдээлүүлхые оролдоно. Түрүү hаалишад М. Мухомедзянова, Д. Дабаева, М. Горштейна, Ф. Бариева болон бусад зунай тунга ногооной үедэ hү hаалияа нилээд дээшэлүүлhэн байна. Ажахын hаалишад арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ зорилготой. Фермые даагша коммунист С. З. Закирова hаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг, hургаал заабари үгэдэг, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг юм. hаалишад малай үбэлжэлгын үедэ hү hаали дээшэлүүлхын түлөө мүрысөөндэ оролсожо ажалдаа ехэ амжалтануудые туйлахые оролдоно. Тэдэнэй амжалтатайгаар хүдэлхэ арга боломжонууд гүйсэд бии.

Ц. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хоринн район.

АДУУН hҮРЭГВЭ ОЛОШОРУУЛАЯ

СААШАНХ[И] ХҮГЖЭЛТЫНГӨ[Ө] ЭХИН ДЭЭР[Э]

БАЙГША оной хабар болоhон үнгэрhэн Бүхэсоюзна экономическа зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, партиин ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев «Хүдөө ажахы болон агропромышленна комплексын бусад hалбаринуудай экономическа ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар партийна, совет ба ажахын органуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» элидхэл хэхэдээ, эдеэ хоолой шухала продуктнуудые ойрын жэлнүүдтэ ехээр үйлэдбэрилхын тула али бүхы арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ, үйлэдбэриин гаргашануудые эрид хороохо хэмжээнүүдые хараалха эрилтэ табяа hэн. Энэ тон зүйтэй. Ушарынь гэхэдэ, манай республикын колхоз, совхозуудта, хүдөө ажахын бусад предприятинуудта hайн шанартай продуктнуудые ехээр, бага гаргашатайгаар үйлэдбэрилхэ арга боломжонууд яhала бии гээшэ. Тусхайлбал, hүүлэй жэлнүүдтэ үхэрнүүдые, гахайнуудые тулжүүлжэ шахан таргалуулха томо комплекснууд ашаглагдажа, эрхим шанартай мяхан ехээр абтадаг болоо. Энээнhээ гадна, хони, хурьгадаа шахажа таргалуулhанай ашаар ажахынууд даабаринуудаа урагшатайгаар дүүргэнэ. Үшөө нэгэ арга боломжо гэбэл, адуу моридые олоор үсхэбэрилгэ болоно. hая болотор оохигдожо, үндэhөөрөө хосорон алдаhан энэ hалбарияа hэргээжэ, хурдан түргөөр хүгжөөбэл, илангаяа-мяха үйлэдбэрилгэдэ горитой нэмэри болохо байна бшуу. Нэгэдэхеэр, түхэреэн жэлэй туршада бэлшэжэ гарадаг адуу моридой hүрэг олошоруулжа, үүлтэрыень hайжаруулhанай ашаар ашаг шэмыень дээшэлүүлэл, тарган мяхан бага гаргашатайгаар бүри ехээр абтаха байна ха юм. Тиин би энэ бэшэг соогоо гол түлэб адуу моридые үсхэбэрилхээр мэргэжэhэн «Витимский» совхозой адуушадай, мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй хэжэ байhан ажал, мүн саашанхи зорилгонууд тухай тодорхойгоор хөөрэхэ хүсэлэнтэй hэм.

Сэнхирлэн харагдадаг холбоо нуурта Яруунын районой эгээл саада захада, түргэн урасхалта Витим мүрэнэй эрьедэрлэн түбхинэhэн тус совхоздо hүүлэй жэлнүүдтэ адуу моридынь нилээд олошоруулагдаа. Жэшээлбэл, 1976 ондо бүхыдөө 1586 адуу моритой байбал, 1980 ондо 2109 дэ хүргэгдөө юм. Тиин байгша ондо тус ажахы 2325 адуу мори үсхэбэрилнэ.

Витим мүрэнэй эхин тээшэ нэмжыhэн ой модотой, хододоо гэдэдэггүй хүрьhэтэй эндэхи нютагта адуу моридые үсхэбэрилхэдэ таарамжатай бэлшээрээр элбэг юм. Ажахын адуушадай гурбан бригада hүрэг адуугаа Витим мүрэнэй эхиндэ харууhална. Совхозой түб hууринhаа 120 шахуу километрэй зайда оршодог эндэ ой модотой, намагшаhан хүрьhэтэй, шэмэтэй ногоогоор элбэг бэлшээритэй юм. Үбэлдөө энэ тойрон саhан ехээр ородогшье hаа, бэлшээринь хагдаар элбэг байдаг. Тиимэhээ ажахын адуу моридой гол hүрэг бүхэли үбэлдөө бэлшэжэ ондо ороно.

Адуу олошоруулхаар мэргэжэhэн энэ ажахы гол түлэб нютагай үүлтэрэй моридые үсхэбэрилдэг юм. Юуб гэхэдэ, нютагай үүлтэрэй морид шэмэрүүн хүйтэн үбэлэй hарануудта адхашье тэжээл эдингүй, бэлшээриин хагдаар хоол хэжэ үбэлжэдэг байна. Хадалиг бэлшээридээ таараhан, саhа элбэгтэй үбэлые дабахаар тэсэмгэй шэрхи моридоо саашадаа улам олошоруулхаhаа гадна, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гээшэ эндэхи адуушадай, мэргэжэлтэдэй гол зорилго болоно.

Дурсагдагша ажахыда дүй дүршэлтэй адуушад олон. Жэшээлбэл, Василий Андреевич Волков арбан табан жэлэй туршада адуушанаар хүдэлнэ. Залуу адуушан Александр Петрович Базыленко сельскэ Совэдэй депутат юм. Эдэ нүхэдэймнай хүтэлбэрилдэг бригаданууд hүүлэй жэлнүүдтэ унага олоор абажа түлжүүлнэ. Тобшолбол, эндэхи адуушад саашадаа адуу мори үсхэбэрилгын эрид хүгжөөгдэхэ байhанда батаар этигэнхэй.

Тус совхоз hүүлэй жэлнүүдтэ гүрэндэ адуунай мяха ехээр тушаана. Тэдэнэр гүрэндэ мяха ехээр тушаахатаяа хамта адуун hүрэгөө олошоруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг. Тиигэжэ нэн түрүүн гүүнүүдэй тоо толгойе урдынхиhаа нилээд олошоруулжа шадаа. Тодорхойлбол, тус ажахы урдандаа бүхыдөө 561 гүүтэй байбал, мүнөө hүрэгтэнь 828 гүүн харууhалагдана. Адуушад гүүнүүдээ ороондо оруулхаhаа урид азаргануудаа барижа, шанартай тэжээлээр хооллуулжа хүшэлүүлнэ. Тиихэдэ эндэхид унагалха дүтэлhэн гүүнүүдээ hүрэгhөө амяарлажа, үбhэ, обеос үгэдэг гуримтай. Үбэлдөө янгинама хүйтэн[...] хэдэ, унага, дааганууд[...]жа, тусхай байрада [...] хооллуулдаг. Эдэ [...] ашаар тус совхоздо [...] ридой гарза хороло[...] хороогдоо.

Совхозой адуушадай [...] бригадада бүхыдөө [...] ажалладаг. Тэдэнэй [...] нёдондо 78 мянга[...] түхэригэй олзо ору[...] hэн. Тиихэдэ эндэ үйлэ[...]лэгдэhэн адуунай [...] өөрынь үнэн сэн гах[...] али хониной, үхэрэй [...]тай сасуулхада, 1,5 дах[...]да байха юм.

Адуунай тарган мяха[...] үйлэдбэрилжэ гүрэндэ [...]даг болохын тула нэ[...]лэн адуу моридой[...] hайжаруулха хүдэлм[...]лын бодомжотойгоор [...]ха хэрэгтэй. Илангаяа [...]ническэ хүдэлмэрэе [...]шуулжа, тусгаар түсэб[...] тулаа.

Адуу мори олоор [...]рилжэ, саашадаа эн[...]рияа улам хүгжөөх[...]нэн түрүүлэн адууша[...]лай эмхидхэл болон а[...]хэбэрилхэ технологи[...] hайжаруулха эрилтэ [...]на. Жэшээнь, адуу мо[...] түхэреэн жэлэй турша[...] шээжэ гараха зоо[...]скэ хэмжээнүүд хара[...]ха ёhотой. Гүүнүүдээ [...] болзорто ороондо о[...] Эндэ гол түлэб азарг[...] хүшэ тамирые заабол[...]да абаха.

Эхэhээ hалгаагдаhан [...]нуудаа намартаа там[...] hайн. Ушарынь энэ үеда[...] hүрэгтөө бонитировко [...] гадна, голодоhондо га[...]хаар гүүнүүд шэлэгдэх[...]ха юм. Мүн адуу мо[...] шэгнэжэ, эмшэлгын [...]нарна хүдэлмэри үнгэ[...] таарамжатай байхал.

Дурсагдагша ажахы[...]гэжэлтэдэй мэдүүлhэнэй[...] саашадаа адуунай тарган[...] ехээр үйлэдбэрилхын [...] адуу моридойнгоо [...] hайжаруулжа, ашаг шэ[...] эрид дээшэлүүлхээр хү[...]ри ябуулха зорилготой[...] хэдээ мяхалиг томо [...] хүндэ ашаа зөөхэ, ород[...] тэрэй азаргануудые ж[...]хээр хараална. Иигэжэ [...] совхозой адуу моридые [...]бэрилхэ гол hалбарин[...]жэлтынгөө эхин дээрэ [...] байнхай.

Д. ЖИГЖИТ[...]

Буряадай хүдөө ажах[...] институдай ахалагша нау[...] хүдэлмэрилэгшэ, хү[...] ажахын эрдэмэй канди[...]

СОВЕТ ОРОН ДОТОР

ШАХТЕРНУУДАЙ ГАБШАГАЙ АЖАЛ

КАРАГАНДА Агуухэ Октябриин 67 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудаа «Кировская» шахтын горнягууд болзорhоонь урид дүүргэбэ. Тэдэнэр 8 миллион тонно ульhаар баян нүүрhэ малтаба.

Тон орёо геологическа эрхэ байдалда нүүрhэ малтан абадаг коллективэй хараалагдаhан зорилгодоо hара шахуу урид хүрэхэдэнь, хамтын подрядаар хүдэлдэг болоhониинь туhалhан байна. Хоорондоо холбоотой элдэб hалбаринуудай шахтернуудай шэнэ гуримаар хүдэлдэг болоходонь, техникэ бүри ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэдэг болоо юм.

Проходчигууд ээлжээтэ забойе бэлдэжэ үгөөд, шахтын түхеэрэлгэнүүдые тодхоходонь хабсаргагшадта туhалдаг. Түхеэрэлгэнүүдые тодхожо хүдэлгэхэдэ, гансал ашаглагшад бэшэ, харин транспортын хүдэлмэришэд, электрослесарьнууд болон заhабарилагшад хабаадалсадаг. Халаануудай хоорондохи забhарта техникэ шалгажа, эбдэрhэн газарыень элирүүлээд, заhахадань, комбайнуудай бүтээсые гурбанай нэгэ хубяар дээшэлүүлхэ арга олгоно.

Мүнөө үедэ шахтын коллектив сүүдхэ бүри 6 мянган шахуу тонно түлишэ малтана— энэнь түсэбөөр хараалагдаhанhаа мянган тонноор ехэ болоно. Жэлэй дүүрэтэр предприятиин горнягууд түсэбhөө гадуур 150 мянганhаа дээшэ тонно нүүрhэ хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ гэhэн уялга абанхай.

КОЛХОЗОЙ ЗАВОДУУД

РИГЭ. Латвиин Огрско районой «Сунтажи» колхоз өөhэдын предприятитай болобо. Кооперативна ба хубиин хамhабариин ажахынуудта таригжа ургуулагдаhан овощ болон үрэ жэмэс эндэ болбосоруулжа эхилээ. Эндэхи оньhожоруулагдамал лининүүдтэ үрэ жэмэсэй шүүhэн, комподууд бэлдэгдэхэ, үгэрсэ ба помидор консервэлэгдэхэ, маринадууд бэлдэгдэхэ байна.

Латвиин ажахынуудта хамhабариин 200 шахуу предприяти хүдэлдэг. Тэдэнэр колхоз, совхозуудта ехэ олзо доход гансал оруулдаг бэшэ харин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые ажалаар хангадаг, залуушуулые тосхондо түбхинүүлгэдэ туhа нэмэри хэдэг. Жэшээнь, «Сунтажи» гэжэ колхозой консервын заводто hургуули дүүргэhэн 20 залуушуул хүдэлжэ эхилээ.

«МОБИЛЬ»—. ХОЙТО ЗҮГЭЙ ШЭНЭ БАРИЛГАНУУДТА

НИКОЛАЕВСК-на-АМУРЕ (Хабаровска хизаар). Амар дээрэхи үниэй хотодо үргэлжэ ханатай гэр барилгын «Мобиль» гэжэ завод ашаглалгада оруулагдаба

Энэ хойто зүгэй хотодо нэгэ дабхар модон гэрнүүд үсөөн үлэнхэй, Болбосон түхэлтэй гэр байрануудтай кварталнууд Амарай лиманай дэргэдэ ургаан бодоо. Үйлэдбэриин найдамтай баазын үгы дээрэhээ барилгын эршэ hаатуулагдадаг байhан. Индустриальна түбүүдтэй түмэр замаар холбогдоогүй Николаевск-на-Амуре хотодо навигациин үедэ судануудаар хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүд болон барилгын олонхи материалнууд асарагдадаг hэн. Жэлдээ 50 мянган дүрбэлжэн метр гэр бариха хүсэтэй шэнэ предприяти Доодо Амарта гэр байра барилгын түсэбые найдамтайгаар дүүргэхэ арга олгохо юм.

Украинын мэргэжэлтэдэй зохёоhон «Мобиль» түхэлэй панельнүүдые гансал бүтээхэдэ бэшэ харин хабсаргахада таарую зохид юм. Городой олон дабхар байшангуудые, хүдөөгэй коттеджнүүдые тэрээгээр хабсаргажа болохо. Доодо Амарай, Охотско далайн оршондохи тайгын ба тундрын тосхонуудта гэрнүүдые хабсаргалгада хэрэгтэй зүйлнүүдые завод эльгээдэг байха.

hАЙН ШАНАРТАЙГААР, ТҮРГЭНӨӨР

ТАЛЛИН. Рапласка районой «Юхистээ» газетын мүнөөдэрэй тираж «Союзпечатиин» киоскнуудта илангаяа түргэнөөр худалдагдаhан байна. Офсетнэ аргаар хэблэгдэдэг болоhон газетын шэнэ «шарайтай» танилсахые уншагшад яараа бшуу. Мүнөө тэрэ бүри гоё, зохидоор харагдадаг болоо.

Энэнь хадаа офсетнэ аргаар хэблэгдэдэг болоhон городой, мүн Эстониин районно газетэнүүдэй дундаhаа hүүлшынхинь болоно.

— Офсетнэ аргаар хэблэдэг болоhомнай «Районно болон городской газетэнүүдэй ажал ябуулгые hайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой үндэhөөр абтаhан хэмжээнүүдэй нэгэниинь мүн, — гэжэ ЭССР-эй Госкомиздадай түрүүлэгшэ Л. Кайк ТАСС-ай корреспондентдэ хэлээ. Республикын Наукануудай академиин Экономикын институдтай хамта городой болон районуудай типографинуудые хүгжөөхэ схемэ зохёогдоод, бэелүүлэгдэжэ байнхай. Тэрэнэй үндэhөөр офсет нэбтэрүүлэгдээ. Типографиин үйлэдбэриин шэнэ байшангууд баригдаа, хэдэ хэдэн районуудта типографиин байранууд hэльбэгдэн шэнэдхэгдээ. Энээнэй эсэстэ горитой ехэ мүнгэ зөөри алмагдана. Мүнөө үедэ Эстонидо 400 мянганhаа дээшэ хэhэг районно газетэ хэблэгдэдэг.

ЯСНА ПОЛЯНАДАХИ ВЫСТАВКЭ

ТУЛА. Тульска областиин Л. Н. Толстойн «Ясная поляна» гэжэ музей-буусын библиотекэдэ дэлгээгдэhэн выставкэ «Толстойн hургуули» гэжэ нэрлэгдээ юм.

Ородой агуухэ уран зохёолшо арадай hуралсалай асуудалнуудаар ехээр hонирходог hэн. Ясна полянада тэрэ таряашадай үхибүүдтэ hургуули нээгээд, өөрөө тэдэниие үзэг бэшэгтэ hургадаг, багшанарай журналай редактор байhан юм.

Суута «Үзэглэл», «Шэнэ үзэглэл» гэжэ бишыхан номуудые тэрэ аяар 17 жэлдэ бэшэhэн байгаа. Үхибүүдэй номуудые гоёор шэмэглэхэ, тодо ойлгосотойгоор бэшэхэ хэрэгтэй гэжэ уран зохёолшо тоолодог hэн. Ясна полянада ерэhэн хүнүүдэй анхаралые выставкэ ехээр татана.

(ТАСС)

...дай АССР-эй эд хэрэглэг... кооперациин XVI съезд мү... ...эгдэхэнь. КПСС-эй XXVI ... КПСС-эй ЦК-гай февра... апрелиин (1984 он) Плену... шиидхэбэринүүдые бэелүүл... ...гэй ажалшадые эрхимээр ... худалдаа наймаа сааша-дань улам хүгжөөхэ талаар ехэ зорилгонууд эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана гээшэ. Урда съездһээ мүнөө съезд хүрэтэр үнгэрһэн хугасаа соо болоһон хубилалтанууд болон хүгжэлтэнүүд тухай материалнуудые уншагшадай анхаралда дурадханабди.

...ЛШАДАЙ ЭРИЛТЭНҮҮДЫЕ ЖЭНШЭДГҮЙ ХАНГАХА

...мнай эд хэрэг... кооперациин XV ...нгэргэгдэһөөр та... ...үлүү саг болохо-ь ...оной апрель һа... ...о үнгэрһэн энэ ...оронойомнай по... болон экономиче... ...лада ехэ ху... болоһон байна. XXVI съезд болс... экономическа, по... болон социальна ...нэ үеын зорилго... ...даа. КПСС-эй ...ралиин, апрелиин Пленумүүдэй шиид... ...а бэелүүлхын тү... ...шленностиин, хү... ...м болон хүн зоной ...й хэрэглэмжэ хан... ...лмэрилэгшэд үсэд ...ажаллана. ...гдэхи табан жэ... ...даабаринуудые ...ар дүүргэхын тү... ...с мүрысөө үргэ... ...үүлхэ гэһэн пар... ...бүхы совет хү... ...н дэмжэнэ. ...лэгшэдэй коопе... ...дань улам хүг... ...руулха тухай» 1979 ...ь һарада, мүн ...дэхи табан жэлдэ ...ймаа хүгжөөхэ, ...худалдаа наймаа... ...хангалгые һайжа... ...1982 оной ян... ...абтаһан КПСС-эй СССР-эй Министр... ...едэй тогтоолнууд ...эрглэгшэдэй коо... ...хүдэлмэрилэгшэдэй ...зорилго болонхой.

...правительствын шиидхэбэри... бодото дээрэнь ...түлөө манай рес... ...эд хэрэглэгшэдэй ...хүдэлмэрилэгшэд ...оролдолго гар...

...экономическа бо... ...на хүгжэлтын гол ...й нэгэн хадаа ...эдеэ хоолой зүй... ...бараагаар хангалгые ...болоно. Ушар ...республикымнай эд ...эй кооперациин ...гшэд урдань ...һан зорилгонуу... ...е нэрэтэй солотои... ...жэ ябанад. ...табан жэлэй турша-да республика дотор соёлой, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын эд бараа худалдалга 22 процентээр дээшэлээ. Тэрэ тоодо велосипед болон мотоциклнууд—31,6 процент, хүүгэдэй нааданхайнууд — 47,3, часууд— 32,1, эд бараанай бусад зүйлнүүд 79,3 процент ехээр худалдагдаһан байна. Хориин, Хяагтын, Баргажанай, Захааминай районуудта, Түнхэнэй, Бэшүүрэй райпотребсоюзуудта дээрэ нэрлэгдэһэн эд бараанай зүйлнүүдые худалдалга бүри ехээр дээшэлээ.

Мүн тиихэдэ шэнэ түхэлэй телевизор, радиоприемник болон фотоаппарадууд худалдаанда олоор табигдаһан байна.

Хүдөө нютагуудта номуудые худалдаха хүдэлмэри һүүлэй жэлнүүдтэ һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Хэрбээ 1978 ондо хүдөөгэй ажалшадта 1 миллион 233 мянган түхэригэй номууд худалдагдаһан һаа, энэнь 1983 ондо 1 миллион 569 мянган түхэригтэ хүрөө. Һүүлэй табан жэлэй туршада хүдөөгэй ажалшадта дүн хамта 7 миллион 208 мянган түхэригэй номууд худалдагдаа гэхэ гү, али хараалагдаһан түсэбынь 104,4 процент дүүргэгдэө. Загарайн, Советскэ, Хориин районуудай, Мухар-Шэбэрэй райпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд номуудые худалдаха талаар һайн дүнгүүдые түйланхай.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин съезднүүдэй хоорондохи хугасаа соо шэнэ барилганууд олоор хэгдээ. Илангаяа хүдөө нютагуудта олон шэнэ магазинууд баригдаа. Склад-холодильнигуудай багтаамжа 200 тоннодо хүргэгдэжэ, эд бараанай складуудай талмай 4492 дүрбэлжэн метр болгогдожо, складуудта 530 тонно овощ хадагалха арга олгогдоо.

Магазинуудай талмайнууд үргэдхэгдөө. Хэрбээ 1978 ондо худалдаа наймаанай нэгэ предприятиин 50 дүрбэлжэн метр талмай эзэлдэг байгаа һаань, мүнөө тэрэнь 1,5 дахинаар үргэдхэгдөө. Энэ хадаа һүүлэй жэлнүүдтэ шэнэ магазинуудай олоор баригдажа байһыень тодоор гэршэлнэ.

Хэрбээ арбадахи табан жэлдэ магазинуудай талмай дундаа зэргээр 80 дүрбэлжэн метр байдаг һаа, мүнөө 120 дүрбэлжэн метртэ хүрэнхэй.

Республика доторнай тоологдодог 14 универмаг квартал бүхэндэ 400 мянган түхэригэй элдэб эд бараа худалдана. Кооперативна худалдаа наймаанай материально-техническэ үндэһэ һуури хүгжөөлгын гол шэглэлнүүдэй нэгэн хадаа худалдаа наймаанай комплекснүүдые олоор барилга болоно. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада иимэ комплекснүүд Хэжэнгын райподо, Зэдын райпотребсоюзда баригдаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ кооперативна худалдаа наймаанай «Детский мир» гэһэн предприятинууд үргэдхэгдэнэ. Эндэ хүүгэдтэ хэрэгтэй юумэ һаадгүйгөөр худалдан абажа болохо. Табан жэлэй саада тээ иимэ нэгэшье магазин үгы байгаа.

Хүдөө нютагуудта худалдаа наймаа хүгжөөхэ хэрэгтэ колхоз, совхозуудай үзүүлдэг туһаламжа ехэ нүлөө үзүүлнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө хүсөөр магазинуудые барижа үгэнэд.

Тиихэдэ хубиин гэр байрануудые олоор бодхоодог ушарһаа уламжалан, магазинуудта барилгын материалнууд ехээр худалдагдадаг болоо. Худалдаа наймаанай 1260 дүрбэлжэн метр талмайтай иимэ 14 магазин барилгын материалнуудые худалдажа, хүдөөгэй ажалшадые шифер, цемент, хирпиисэ болон избёосхоор хангалгые һайжаруулна.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперации хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые худалдаа наймаанай талаар эрхим һайнаар хангахые оролдоно. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд малшад болон таряашадай үдэр бүри хүдэлдэг поли дээрэ, тракторна бригадада, гүүртэ, отаранууд дээгүүр эд бараанай, эдеэ хоолой зүйлнүүдые асаржа худалдана.

Республикын эд хэрэглэгшэдэй коопераци 119 совхоз болон 60 колхоздо оршодог һү һаалиин 395 фермэ, һү һаалиин 55 комплекс, эбэртэ бодо малай 539 гүүртэ, шубуунай 12 фермэ, хонидой 2641 отара болон гахайн 78, адуунай 35 фермын хүдэлмэрилэгшэдые худалдаа наймаагаар хангана. Гэхэтэй хамтэ 125 автолавка малшадай 3800 точконуудта хүрэжэ, мал ажалай 23 мянган хүдэлмэрилэгшэдтэ эд бараа асаржа байдаг.

«Таряа хуряалгада, мүн мал ажалда хүдэлжэ байһан хүнүүдые хэрэгтэй эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлөөр эрхимээр, таһалгаряагүйгөөр хангаха» гэһэн уряа доро автомагазинуудай коллективүүд ажалладаг юм. Хүдэриин райпогой автолавкын жолоошон-наймаалагша В. Д. Ключников Хяагтын районой «Дружба», «Заря» колхозуудай малшадые эрхимээр хангадаг. Түрүү жолоошон-наймаалагшадай тоодо Хурамхаанай райпогой автолавкын наймаалагша Валерий Ширеторович Дашиев, Советскэ райпогой жолоошон-наймаалагша, РСФСР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ Ким Баторович Майтаев гэгшэд оролсоно.

Тиихэдэ хүн зониие халуун эдеэ хоолоор хангаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулан ажаллажа байһан хүнүүд олон. Тэдэнэй дундаһаа Захааминай райпогой тогоошон Римма Шагдуровна Будаева, Мухар-Шэбэрэй райпотребсоюзай һургуулиин столовын тогоошон Зинаида Николаевна Будникова, Бэшүүрэй сельпогой столовые даагша Ирина Савельевна Тюрюханова болон бусадые нэрлэмээр.

Хүдөө нютагуудта худалдаа наймаа саашадань үргэдхэхэ хүдэлмэри жэл үнгэрөөхэ бүри эршэтэйгээр ябуулагдана. Мүнөө үедэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха 33 магазин хүдэлнэ. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада 650 дүрбэлжэн метр талмайтай 10 иимэ магазин нээгдэһэн байна.

1979 онойхитой сасуулхада, хүдөө ажахын продукци худалдалга 13.077 мянган түхэригтэ хүрөө. Хүдөө ажахын продукци худалдаха талаар арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэб 102 процент бэелүүлэгдээ гээшэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ мяханай, колбасагай зүйлнүүдые, үндэгэ, овощ, үрэ жэмэсүүдые худалдалга дээшэлээ. 1980 онойхитой сасуулбал, мяха худалдалга 160 тонноор, колбасагай зүйлнүүд — 374 тонноор, үндэгэн —1621 мянгаар, мёд 30 тонноор ехэ болоһон байна.

Республикымнай кооператорнууд малай арһа гүрэндэ тушаан абаха түсэбөө дүүргэжэ шадаа. Тиигэжэ тэдэнэр эбэртэ бодо малай 10.238, жэжэ малай 6.136, гахайн 4284 арһа худалдажа абаа. Малай арһа тушаажа абадаг пунктнуудай дундаһаа Бэшүүрэй, Яруунын райпотребсоюзуудай, Загарайн, Кабанскын райпогой хүдэлмэрилэгшэд һүүлэй жэлнүүдтэ шалгаржа ябана.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин промышленна эмхинүүд хилээмэнэй, колбасагай болон кондитерскэ зүйлнүүдые ехээр гаргана. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада энэ һалбариин гаргаһан продукциин хэмжээн 51 миллион 187 мянган түхэригтэ хүрөө. Энэнь, урда жэлнүүдэйхидэ орходоо, 27,5 процентээр дээшэлһэн байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ һалбариин материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижээ. Хилээмэнэй 2 шэнэ завод баригдажа, ашаглалгада үгтөө. Хэрэнэй хилээмэнэй завод шэнэлэгдээ, Хори тосхондо. Багдаринда хилээмэнэй шэнэ заводууд, Захааминай районой Утаата һууринда, Сэлэнгын районой Сэлэн-Дүүмэдэ шэнэ пекарнинууд баригдажа эхилэнхэй.

Буркоопсоюзай мэдэлэй 57 райпотребсоюз, райпо болон эд хэрэглэгшэдэй бүлэгүүдэй дунда ажал хэрэгээ һайнаар эмхидхэдэг, олон жэлэй туршада эрхимээр ажаллажа байһан коллективүүд олон. Мүнөө үедэ эндэ дүн хамта 12.520 хүн ажаллана. Тэдэнэй 2925-ниинь дээдэ болон тусхай дунда һургуулитай мэргэжэлтэд юм.

Хоёр съездын хоорондохи хугасаа соо түүхэтэ үйлэ хэрэгүүд олон байгаа. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй, Буряадай АССР-эй 60 жэлэй, мүн Буряад ороной Россин гүрэндэ һайн дураараа орооһоор 325 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөнүүдтэ республикын кооператорнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ кооперативна 60 гаран предприяти болон эмхи зургаан шалгаржа, түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тэдэнэй тоодо Түнхэнэй райпотребсоюзай Тоорын сельпо, райочууд хоорондын Зэдын бааза, Яруунын райпотребсоюз болон бусад ороно. Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ Хориин болон Баргажанай районууд шалгаржа гараа. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлнүүдэй дүнгөөр эд хэрэглэгшэдэй кооперациин 29 хүдэлмэрилэгшэ СССР-эй орден болон медальнуудта хүртөө.

Захааминай райпогой жолоошон Цыренжап Чоксонович Будаев, Кабанскын райпогой правлениин түрүүлэгшэ Александр Александрович Соболев, Тарбагатайн райпогой ахалагша наймаалагша Валентина Романовна Редикальцева, Мухар-Шэбэрэй райпотребсоюзай хилээмэнэй комбинадай хүдэлмэрилэгшэ Любовь Филимоновна Филатова гэгшэд тэдэнэй тоодо оролсоно.

Бүхы дээрээ манай эмхинүүдтэ СССР-эй орден, медальнуудта хүртэһэн 110 хүн ажаллана. Совет эд хэрэглэгшэдэй кооперациие хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан 40 гаран хүн «Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ», 10 хүн «РСФСР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ», арба гаран хүдэлмэрилэгшэд «Буряадай АССР-эй габьяата экономист» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэһэн байна.

Гэбэшье ажал хэрэгтэмнай ямаршье дутуу дунда үгы, бүхы юумэн амжалтатай, һайн гэжэ хэлэхын аргагүй. Али бүхы һалбари, предприяти, эмхи зургаануудтал адли, манайшье хүдэлмэридэ дутагдалнууд ушардаг. Жэшээ болгон дурдаа һаа, Баргажанай, Хурамхаанай, Ахын, Прибайкалиин, Хүдэриин, Баунтын, Хэжэнгын, Советскэ, Хяагтын, Захааминай районуудта, Түнхэнэй, Сэлэнгын райпотребсоюзуудта, Загастайн сельподо хүнгэн промышленностиин эд бараа худалдаха хүдэлмэри һулаар табигданхай. Хэжэнгын, Хурамхаанай, Сэлэнгын, Хяагтын райпонуудай ажалшадые хилээмэнэй зүйлнүүдээр хангалга мүнөөдэрэй эрилтэдэ хүрэнэгүй. Тиихэдэ зарим райпо болон райпотребсоюзай магазинуудта хэрэгтэй хубсаһа хунар, гутал байдаггүй. Гэхэтэй хамта худалдан абагшадта анхаралаа хандуулхагүй, заримдаа хэрзэгыгээр хандахашье ушарнууд худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө үзэгдэдэг байна. Иимэ байдал манай хүдэлмэридэ тохёолдохо ёһогүй.

Мүнөө үедэ хүдөөгэй ажалшадай, малшадай тон харюусалгатай, халуун саһа—ниитын малай үбэлжэлгэ эхилжэ байна. Ушар иимэһээ бидэнэр, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд, малшадые эрхимээр, таһалгаряагүйгөөр хангахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллаха болонобди. Ажал хэрэгтэмнай үзэгдэдэг дутагдалнуудтай эбсэнгүй, тэдэниие саг соонь усадхаха, хэмжээ абаха зорилго мүн лэ бидэнэй урда табигдана.

В. АРХИПОВ,
Буряадай АССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин правлениин түрүүлэгшын орлогшо.

...ОЛДОЛГО ХЭРЭГТЭЙ

...рээй ажабайдалай ...лһээ жэлдэ һай... ...илтэнүүдынь улам ...шэ. Ушар иимэһээ ...ын, эрхим шанартай ...эдеэ хоол худалдан ...эн эрмэлзэл манай ...альна хүгжэлтые гэр... ...рулна. Манай парти ...вительство арад зо... ...рилтэ хэрэглэмжые ...ог тон шухала гэ... ...дог байна. Бидэнэр, наймаанай хүдэлмэ... ...түрэл партиингаа ...эдэ зорилгонуудые ...эрэнь бэелүүлэн, хүн ...бараагаар, эдеэ хоо... ...ээр хангахын түлөө ...ин оролдолго гарга... ...бди. Энэ хэлэһэнээ ...тула КПСС-эй XXVI ...шиидхэбэринүүд до... ...дэһэн иимэ нэгэ ба... ...дурдая: «Гүрэнэй ...ративна худалдаа най... ...рознично эд бараанай ...22—25 процентээр ...лэ. Эд бараанай ас... ...олошоруулха ба ша... ...һайжаруулха, худал... ...исэтэй, хямдахан сэн... ...шанартай шэнэ моо... ...бараа худалдалгые үр... ...Иимэһээ пар... XXVI съездын ...урда табиһан зорилго... ...бэелүүлхын тула эд ...худалдалгын хэмжээе ...5 процентээр дээ... ...гэһэн хүнгэн бэшэ ...табигдаһан юм.

...мүнөө хүн зониие эл... ...ын, үргэн хэрэглэлэй ...бараа ба эдеэ хоолоор ...һалгүйгөөр хангажа, мал... ...һон таряашадай һай... ...эхэ ехэтэйгээр ажал... ...рэ байдал олгохо, тэ... ...хүдэлмэриин сагые ал... ...рма зоригыень бадар... ...ын нэгэл һанал бодол... ...хүдэлмэрээ урагшань ...гэжэ оролдонобди. ...шье, һанаад үзэхэ... ...ар, тоһон, хилээмэн, ...эээ мэтын полевой ...гү, али фермэнүүдтэ ...гаа һаань, тэдэнэр ...нүүдтэ ошожо, ...һамшаха баатай бо... ...гүү. Тиимэ ушарнуудай ...гүйн тулада манай ...нууд холын фермэ ...отаранууудта ажаһууг... ...үргэн хэрэглэлэй эд ...ар таһалгаряагүйгөөр ...н түлөө «гүйлгэлдэжэ» ...гээшэ ааб даа.

...өөрөө 10 гаран жэлэй ...автолавкын жолоо... ...наймаалагшаар ажалланаб. ...гасаа соо зунай хура ...ай, аяма халуун, үбэлэй янгинама хүйтэн, саһа шуургатай үдэрнүүдые илгангүй, хүн зониие һайнаар хангахын түлөө яһала оролдолго гаргагдаа гээд хэлэхэ байнаб. Нилээд олон бэрхэшээлнүүд дабагдаа.

Минии автолавкын маршрут нилээд ута гэжэ хэлэхэдэ, алдуу болохогүй. «Пригородный» совхоз, «Байгал» гэжэ һуралсалай ажахын бригаданууд, Сотниковын һүнэй комплекс, тепличнэ комбинат болон староонууд, һү һаалиин фермэнүүд энэ тоодо оролсоно. Тодорхойлбол, гол түлэб 20 гаран фермэнүүд, отаранууд болон малшадай бусадшье байрануудаар ябаха болгодог. Тиихэдэ хабарай тарилгын, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, таряа хуряалгын үедэ автолавкын ябаха газар барагдадаггүй.

Хүн зониие эд бараагаар, эдеэ хоолоор һайнаар хангаха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Һэн түрүүн, үргэн хэрэглэлэй эд бараан автолавкада хододоо байха ёһотой. Саашань хэлэбэл, хүн зоной захилнууд саг дарыдаа дүүргэгдэдэггүй. Юундэб гэхэдэ, хэрэгтэй юумэниинь манай складуудта заримдаа үгы байдаг. Тиимэһээ захилнуудтнай саг дарыдаа дүүргэгдэхэ аргагүй байба гэжэ захигшадта тайлбарилха, хүлисэл гуйха ушар гарадаг. Мүнөө, жэшээлхэдэ, ниитын малай үбэлжэлгын эхилээд байхада, ямар эд бараан шухала хэрэгтэйб гэжэ тодорхойлоод байдагбди. Дулаан бээлэй, малгай, гутал, шарф, оймһон гэхэ мэтэ автолавкада заатагүй байха ёһотой. Энээн тухай би райпогой хүтэлбэрилэгшэдтэ эртээнһээ һануулжа, склад соо асаруулагдаһан байхын түлөө оролдодог гээшэб. Тиигэжэ мүнөө үбэлэй сагай хубсаһа хунараар муу бэшээр хангагдажа, наймаагаа эхилбэб.

Минии һанахада, автолавкын жолоошон-наймаалагша ямар эд бараа худалдаха тухайгаа эртээнһээ бодомжолхо ёһотой.

Худалдаанда хомор эд бараан урид хэгдэһэн захилай ёһоор худалдагдадаг. Жэшээлхэдэ, ямар нэгэ хибэс захиһан байба гэе. Тэрэ захилынь тусхай дэбтэр соо бэшэгдэдэг. Тиигээд тус захилай хэзээ дүүргэгдэдэг тухай тэмдэг тэрэл дэбтэр соо хэгдэжэ, эд бараа абаһан тухайгаа захигша гараа табидаг юм. Зүгөөр сельскэ Соведэй, ажахынуудай партийна, профсоюзай комитедүүдэй зүгһөө хиналта ходо хэгдэжэ байдаг. Иимэ эрхэ байдалда хомор эд бараан захил хэһэн хүнүүдтэл үгтэдэг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Би һүүлэй табан жэлэй туршада һара бүриингөө даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэб. Жэшээлхэдэ, эд бараа худалдаха талаар 1983 оной түсэбые 125 процент дүүргэһэнби. Арбадахи табан жэлэй, мүн арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө «РСФСР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө һэм. Энэ нэрэ зэргэ гансал минии бэшэ, харин бүхы райпогой коллективэй габьяа гэжэ тоолодогби.

Гэхэтэй хамта манай хүдэлмэридэ шиидхэгдээгүй, шиидхэгдэхээр болоһон асуудалнууд бии. Тодорхойлон хэлэбэл, бензинээр автолавкануудые хангаха тухай асуудал тон шухала асуудалнуудай нэгэн болоно. Мүнөө бидэнэр ямар ажахынуудай ажалшадые хангадаг байнабибди, тэдэл ажахынуудһаа түлишэ абаха ёһотойбди. Зүгөөр олохон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд түлишэ үгэхэдөө, ямар нэгэ «бэлэг» барюулжа байһан мэтээр тоолодог. Заримдаа оройдоошье бензин үгэдэггүй. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлэй һүүлшын 3 һарын туршада һуралсалай «Байгал» ажахы бензин үгэхэһөө арсаа һэн. Тиихэдэ, тэрэ ажахын малшад, таряашадта автолавкын ошохоёо болиһониинь ойлгосотой. Зүгөөр бусад ажахынуудта автолавка ходо ябажа, эд бараан элбэгээр хүртэдэг болоо. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, нэгэ тээнь хооһон, нүгөө тээнь автолавка оло дахин ошодог байна. Энэмнай таарахагүй ябадал бэшэ аал?

Бидэнэр, Советскэ райпогой (Улаан-Үдын район) худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд, КПСС-эй XXVI съездын, партиин ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, эд бараа, эдеэ хоол хүн зондо худалдаха талаар арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые бүхы дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байнабди. Энэмнай хүн бүхэнэй эдэбхитэй хабаадалгаһаа ехээр дулдыдаха байна ха юм.

К. МАЙТАЕВ,
Советскэ райпогой автолавкын жолоошон-наймаалагша, РСФСР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ.

Ивалга һууринай түбтэ оршодог «Обувь» гэжэ магазинда хүн зон хододоо олоор

ябажа байдаг. Советскэ райпогой мэдэлдэ ородог энэ магазинай коллектив һара бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ. Һайн шанартай, эрхим эд бараагаар гансашье һууринай ажалшадые бэшэ, мүн холын гүүртэ, отарануудай малшадые саг үргэлжэ хангажа байдаг.

Худалдаа наймаанда олон жэлэй туршада хүдэлжэ байһан ажалай ветеран Мария Романовна Бушмакина энэ коллективые хүтэлбэрилнэ. Тэрэнэй даадаг коллективтэ ажалша түрүү хүнүүд олон. Залуу үетэниие һурган хүмүүжүүлэгшэдшье бии. Тэдэнэй нэгэн болохо Ирина Калиновна Кокорина 39-дэхи жэлээ эндэ ажаллана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: магазиниие даагша М. Р. Бушмакина; наймаалагша И. К. Кокорина.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

КОМСОМОЛШУУД ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

Улаан-Үдын Октябрьска райондо оршодог Худалдаа наймаанай байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь комсомолшууд юм. Социалис мүрысөөндэ илагшадай тоодо комсомол-залуушуулай бригаданууд нэгэнтэ бэшэ нэрлэгдэһэн, Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэһэн байха. Залуушуулай ажал хүдэлмэриие сэгнэн урмашуулха, дүй дүршэлөө хубаалдаха, хэрэгтэй сагтань хинан заһаха, зүбшэл заабари үгэхэ хүнүүдшье энэ коллективтэ үсөөн бэшэ юм.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбтэ даабариие бэелүүлхэ хэрэгтэ наймаалагшад горитой хубитаяа оруулан ажалланад. Байгша оной 3-дахи кварталай түсэб Худалдаа наймаанай байшангай олохон секцинүүд дүүргэжэ шадаа.

Тэдэнэй дундаһаа трикотаж хубсаһанай Т. И. Федоренкын даадаг таһаг юһэн һарынгаа түсэбые 105,7 процент бэелүүлээ. Тиихэдэ оймһоной таһагай хүдэлмэрилэгшэд һайнаар ажаллажа, хараалагдаһан түсэбөө 107,7 процент дүүргэһэн байна. 5 хүнһөө бүридэһэн энэ коллективые залуу коммунист Т. В. Михалева олон жэлэй туршада хүтэлбэрилнэ. Худалдаа наймаанай байшангай коллективэй 8 таһагай олохон наймаалагшад даажа абаһан уялгануудаа бэелүүлжэ, хүн зоной үдэр бүриин эрилтэнүүдые гүйсэд хангажа шадаа гэжэ тэмдэглэхээр.

Комсомолой эдэбхитэй гэшүүд Наташа Калинина, Татьяна Филиппова, Татьяна Телятникова гэгшэд һайнаар ажаллахынгаа хажуугаар, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэл гарган, залуугай зали бадаруулан ябадаг басагад юм.

— Манай коллективэй залуу халааниие хараад үзэхэдэ, тэдэнэр булта даа шахуу ажабайдалайнгаа харгы замые, өөрынгөө мэргэжэл зүбөөр шэлэһэн хүнүүд болоно. Эдэнэр бэлиг шадабаряа, дүй дүршэлөө дээшэлүүлхын түлөө оролдоно. Хододоо түрүү зэргэдэ жагсан ябадаг комсомолшуудай гол хүсэмнай болоно. Түсэбэй дүүргэлтэдэшье залуушуул гол хубитаяа оруулдаг юм,— гэжэ профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ, ажалай ветеран Галина Осиповна Кузьминова хөөрэнэ.

Х. ДОРЖИЕВА.

Никарагуагай правительство экономикынгоо бүхы һалбаринуудта национальна кадрнуудые бэлдэлгэдэ ехэ анхарал хандуулна. Республикын дээдэ һуралсалай зургаануудта техническэ шэнэ факультедүүд нээгдэнэ, инженер, агроном, врач, багшын мэргэжэл абаха дуратай хүбүүд, басагадай тоо олошорно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Манагуадахи Национальна автономито университедэй медицинын факультедэй студентнүүдтэй багша Иван Хусвас хэшээл үнгэргэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

• ТАСС • АПН • ХИЛЫН СААНАҺАА

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРИИН ЭЛИДХЭЛ

НЬЮ-ЙОРК. Дэлхэй дээрэхи эгээл түйн түбшэн бэшэ, эгээл аюултай районуудай нэгэн болохо Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай айхабтар орёо түгшүүрилтэй байһанһаа уламжалан һанаагаа зобожо байһанаа ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай элидхэл соогоо мэдүүлнэ. Булимтаран эзэмдэһэн газар нютагуудта Израилиин бэелүүлжэ байдаг политика тухай ООН-ой тогтоолнуудай ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тухай тэрэ хөөрэнэ. Сэрэгэй, экономическа ба мүнгэн һангай туһаламжа Израильда үзүүлэлгээ болиуулхыень ООН-ой Генеральна Ассамблей бүхы гүрэнүүдые уряалба гэжэ Х. Перес де Куэльяр тэмдэглэнэ.

ООН-ой тогтоолнуудые бэелүүлхэ талаар тэдэнэй абаһан хэмжээнүүдые тэрээндэ мэдээсэжэ байха тухай ООН-ой Генеральна секретариин гуйлтада Афганистанай, Болгариин, Венесуэлын, ГДР-эй, СССР-эй ба бусад хэдэн гүрэнүүдэй правительствануудай харюунууд документ соо согсологдоно. Американ империализмын зүгһөө али бүхы дэмжэлгэдэ хүртэдэг Израилиин булимтархы, гутамшаг муухай политика гансал энэ райондо бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалда, аюулгүй байдалда уршаг тойбо татана гэжэ харюунууд дотор тэмдэглэгдэнэ.

АХА ДҮҮ ХАНИ БАРИСААНАЙ ТОЛОТОМО ГЭРШЭ

УЛААН-БААТАР. Арадай Монголой түйлаһан бүхы амжалта, илалтанууд Советскэ Союзай интернациональна туһаламжа, дэмжэлгэтэй таһаршагүй холбоотой, СССР-эй ба МНР-эй хоорондохи аха дүү ёһоной хани барисаанай, али бүхы харилсаанай толотомо гэршэ болоно гэжэ МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх мэдүүлээ. Советскэ Союзай туһаламжаар баригдаһан республикын доторхи эгээл ехэ Бага-Нуурай нүүрһэнэй уурхайн горнягуудай интернациональна коллективэй митинг дээрэ тэрэ үгэ хэлээ.

Арадай Монгол түйлаһан амжалтаараа омогорхохо эрхэтэй гэжэ МНР-эй хүтэлбэрилэгшэ тэмдэглээ. Хэзээ нэгэтэ гээгдэнги түлөөр байдалтай орон байһанаа хурдан түргэнөөр хүгжэһэн промышленностьтай, ориһожоруулагдамал хүдөө ажахытай, түрүү эрдэм, техникэтэй, соёл гэгээрэлтэй республика болонхой. Мүнөө манай орон МНРП-гэй XVIII съездын шиидхэбэринүүдые, долоодохи табан жэлэй даабаринуудые бэелүүлхын тула эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Социалис байгуулалтын түсэбые бодотоор бэелүүлхын тула бата эб найрамдал хэрэгтэй.

США-гай захиргаанай ба НАТО-гай талаар тэдэнэй союзнигуудай дай жүрөөдэһэн политика мүнөөнэй уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилэй гол шалтагаан болоно.

СССР-эй эб найрамдалта үүсхэлнүүдые, дурадхалнуудые МНР бүринтүгөөр дэмжэдэг юм. Дайнай аюулые усадхан зайсуулхын түлөө тэмсэл хадаа дэлхэйн үнэн сэхэ хүн бүхэнэй уялга мүн. Эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө аха дүү социалис оронуудай арадуудай хамтын тэмсэлдэ ехэ хубитаяа оруулхые шиидэнхэй байһанаа монгол арад мэдүүлнэ гэжэ Ж. Батмунх хэлэбэ.

ЕХЭ ТУЙЛАЛТАНУУД

СОФИ. БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков «Совет Россин мүнөөнэй байдал» гэһэн выставкэдэ орожо хараба. Болгариин Социалис революциин 40 жэлэй ойдо, Агууехэ Октябриин социалис революциин 67 жэлэй ойдо зорюулагдаһан болгар-совет хани барисаанай эндэ үнгэргэгдэжэ байһан үдэрнүүдтэй дашарамдуулан тэрэ эмхидхэгдэһэн байна.

Экономическа, эрдэм-техникын, соёлой ба социальна асуудалнуудаар РСФСР-эй түйлаһан амжалтануудые элирхэйлэн гэршэлһэн экспозицида орожо, анхаралтайгаар хараһанайнгаа һүүлээр Т. Живков хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ иимэ тэмдэглэл хэбэ: «Выставкын экспонадуудтай зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн танилсабаб. Совет засагай жэлнүүдтэ РСФСР-эй түйлаһан амжалтанууд айхабтар ехэ байна. Аха дүү совет арадтай хамта болгар арадай дабшажа ябаһан гэрэлтэ һайхан замые нээһэн Агууехэ Октябриин һүүлээр амжагдаһан революционно түйлалтануудые энэ выставкэ элирхэйлэн харуулна».

ҮНДЭР СЭГНЭЛТЭ

АДЕН. Хани ёһоной албанай хэрэгээр һаяхан Советскэ Союзда ошожо, хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые Йеменэй Социалис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, Верховно Арадай Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, НДРЙ-гэй премьер-министр А. Н. Мухаммед үндэрөөр сэгнэбэ. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудтай харилсаагаа хүгжөөхэ талаар демократическа Йеменэй хараа шэглэлэй зүб байһые хөөрэлдөөнүүд бүрин хүсэдөөр харуулба гэжэ Урда Йеменэй хүтэлбэрилэгшэ Эхэ орондоо бусажа ерэһэнэйнгээ һүүлээр хэблэлдэ хэһэн мэдүүлгэ соогоо тэмдэглээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкэтэй уулзалга илангаяа шухала удха шанартай байгаа гэжэ А. Н. Мухаммед мэдүүлбэ. Тэрэ Урда Йеменэй ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаае саашадань хүгжөөхэ байна.

СОЁЛОЙ ҺОНИН

Үдэшын сагта Улаан-Үдэ хотымнай театрнуудай гол үүдэнэй дэргэдэ хүн зон олооро сугларна. Ушарынь хадаа эдэ үдэрнүүдтэ театрай шэнэ сезон нээгдээ ха юм. Ажалай Улаан Тугай орденто Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театр һаяхан 53-дахи сезоноо эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: буряад драмын академическэ театрай 1984—1985 онуудай сезоной нээлтэ дээрэ табигдаһан Ц. Шагжинай «Будамшуу» гэжэ зүжэгһөө сценэ.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

АРАДАЙ ТЕАТРНУУДАЙ ХАРАЛГА

Республикымнай арадай театрнууд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаһан Илалтын 40 жэлэй ойе угтуулан, сэрэгэй-патриотическа тематикатай шэнэ зүжэгүүдые найруулан табижа, мүн лэ хуушан зүжэгүүдээ һэргээн шэнэдхэжэ байнхай. Энэ ойдо зорюулагдаһан һайн дуранай арадай театральна коллективүүдэй түгэсхэлэй харалга байгша оной ноябриин 23-һаа 27 хүрэтэр Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Хүдөө ажахын зун-намарай ажалай халуун хаһада хабаадаһан һайн дуранай арадай театрнуудай артистнар эдэ үдэрнүүдтэ соёлойнгоо гуламтануудта сугларжа, бэлэдхэлээ дахин эхилбэ.

Түгэсхэлэй харалгада арадай 6 театрай коллективүүд хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ. Республикымнай һайн дуранай арадай театрнуудай эгээл хуушан коллективүүдэй нэгэн Баргажанай театрай коллектив Борис Анпиловай «Солдатская вдова» гэһэн зүжэгөө харалгада асарха юм. Ёһо заншалнуудаараа баян Хэжэнгын арадай театр мэдээжэ драматург Афанасий Салынскиин «Барабанщица» гэһэн зүжэгөө улаанүдынхидтэ дахин дурадхахаар бэлдэжэ байна. Вячеслав Кондратьевай «Отпуск по ранению» гэһэн зүжэгые Кабанскын, Баир Эрдынеевэй «Бэшэгдээгүй шүлэгые» Хушуун-Үзүүрэй, республикымнай мэдээжэ драматург Ардан Ангархаевай «Арбан табанай һарые» Хурамхаанай районой Гааргын, совет элитэ уран зохёолшо Валентин Распутинай «Живи и помни» гэһэн зүжэгые Нижнеангарскын арадай театрнууд харуулха юм.

Харалгада дурадхагдаһан зүжэгүүд театр шэнжэлэгшэдэй хабаадалгатайгаар зүбшэн хэлсэгдэхэ. Удаань арадай театрнуудай режиссернууд, республикын драматическа коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд зохёохы лабораторидо һуралсал гаража, арадай эрхим театрнуудай дүй дүршэлтэй, шэнэ эрилтэнүүдтэй танилсаха зэргэтэй. Түс һуралсалые Түбэй телевидениин режиссер Ю. Л. Зубков хүтэлбэрилхэнь.

Байгша ондо Захааминай арадай театрай байгуулагдаһаар, «арадай» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһөөрнь 25 жэл гүйсэхэнь. Ушар тиимэһээ захааминайхид баярай ехэ концерт бэлдэжэ байна. Харалгада хабаадахагүй арадай бусад театрнуудай коллективүүд шэнэ зүжэгүүдые найруулан табижа эхилбэ. Жэшээлхэдэ, Ц-Ж. Жимбиевэй «Гал могой жэл» гэһэн мэдээжэ романай удхаар Баргханай, Д-Р. Батожабайн «Зүрхэнэй шархые» Дэрээнэй, залуу драматург В. Крынкогой «Жены» гэһэн зүжэгые Багдаринай арадай театрнууд табижа, Илалтын 40 жэлэй ойн урдахана нютагаархинаа баясуулхань.

Х. СОКТОЕВ.

ФЕСТИВАЛЬДА ХАБААДАЛСАХАНЬ

Арадай урдын дуунуудай фестиваль октябриин 26-һаа 28 хүрэтэр Новосибирск хотодо үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай. Түс фестивальда хабаадалсахаар Ехэ-Куналейн шэмээшэгүүдэй арадай хоор уряал абаад, мүнөө үелэ бэлэдхэл хэжэ байна. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин түүхын, философиин болон хэлэ, бэшэгэй институтай, мүн Новосибирск хотын Ажалай Улаан Тугай ордендо һаяхан хүртэһэн Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Гүрэнэй университедэй уряал манай нютагайхидта ерэһэн байгаа.

Шэмээшэг дуушадай арадай хоорой бүридэлдэ 25 хүн ороно. Нютагаа алдаршуулһан бэлигтэнэйнгээ харгы замда эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени гурбан мянган түхэриг гаргашалхаар тогтоол баталаа.

З. МАЛХАНОВА.

МЭДЭЭЖЭ ПОЭДТЭ

Буряадай мэдээжэ поэт Дамба Дашанимаевай түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёһолол тэрэнэй тоонто нютаг—Сэлэнгын районой Жаргаланта һууринда октябриин 16-да болобо.

СССР-эй Наукануудай академиин Буряадай филиалай Ниитын эрдэмэй институдай хүдэлмэрилэгшэ, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат Ц-А. Н. Дугарнимаев буряад совет литературын үндэһэ һуури табигшадай нэгэнэй ажабайдал, зохёолнууд болон ниитын ажал ябуулга тухай элидхэл хэһэн байна.

Буряадай ахамад зохёолшо, Дамба Дашанимаевтай сугтаа хүдэлһэн Цэдэн Галсанов алдарта шүлэгшэ нүхэрэйнгөө түхэл маягые уран гоёор зураглажа һэргээһэн дурсалгануудаа хубаалдажа, нютаг зониие, баяр ёһололдо ерэһэн айлшадые баясуулба. Удаань республикын Уран зохёолшодой холбооной литературна консультант, поэт Лопсон Тапхаев шүлэгүүдээ уншаһан байна. Тэрэшэлэн Жаргалантын дунда һургуулиин дэргэдэхи Дамба Дашанимаевай нэрэмжэтэ уран зохёолой кружогой гэшүүд өөһэдынгөө туршалгануудые сугларагшадта дурадхаба. Тиихэдэ эдэнэй хүсөөр шэмэглэгдэһэн, бэлигтэ поэдэй уран зохёолой ажал ябуулгада зорюулагдаһан выставкэ эндэ нээгдээ.

Н. НАМСАРАЕВ.

АЖАЛАА ҺАЙНААР ЭМХИДХЭНЭ

ЮРЭНХЫ ЭРДЭМЭЙ һургуулиин шэнэ реформо хадаа библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые шэнэ гуримаар ябуулхые уялгална.

Хориин районой түбэй библиотекын директор нүхэр Р. А. Лисовагай хүтэлбэри доро эндэхи коллективэй ажалынь эмхитэйгээр, холын хараатайгаар ябуулагдана. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд уншагшадтаа хэрэгтэй зүбшэлнүүдые үгэдэг, конференцинүүдые үнгэргэдэг байна. Гадна түбэй дурсагдагша библиотекэ Хори тосхоной 1-дэхи, 2-дохи дунда һургуулинуудай библиотекэнүүдтэй нягта холбоотойгоор ажаллана. Тиигэжэ һурагшадай ном уншаха дура хүсэлыень дээшэлүүлэн, саашадаа ажалай мэргэжэл шэлэхэ хэрэгыень хараадуулан, хүмүүжүүлхы удха шанартай хэмжээ ябуулгануудые түсэблэжэ бэелүүлдэг юм. Байгша оной хабар «Газарай ээзэд болохобди» гэһэн темээр 9-дэхи классай һурагшадые совхозой түрүү луговод Аюшеевтэй уулзуулһан байгаа. Мүн Барилгашадай үдэртэ зорюулагдажа тематическа үдэшэ үнгэргэгдэһэн юм. Эдэ хэмжээ ябуулгануудай үедэ номой выставкэнүүд үнгэргэгдэһэн байгаа. Ажалай мэргэжэлтэй болохоёо байһан 12-дохи СПТУ-гай һурагшадтай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри мүн лэ ябуулна. Эндэ залуушуулай клуб байгуулагданхай. Һарадаа нэгэ удаа уулзалга боложо, ажалай түрүүшүүл ерээдүйн мэргэжэлтэдтэ дүй дүршэлөө, хүдэлмэриингөө онсо шэ[…]жые тайлбарилан, һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэдэг.

Гадна һурагшадай урда районой больницын терапевт нүхэр Л. П. Бахаева бэеын элүүр энхые һэргылэн сахиха тухай элидхэл хэжэ, энэ темээр үргэн хөөрэлдөө эмхидхээ юм. Энэ уулзалгын үедэ номуудай һонин выставкэ дэлгэгдэнхэй байгаа.

Тэрэшэлэн районой хүүгэдэй библиотекэ (даагшань Л. П. Белобородова) мүн лэ һайнаар ажалаа ябуулна. Түс библиотекэдэ һургуулинуудай һурагшад сугларжа дайнай, ажалай ветерануудтай уулзадаг.

Н. НАНЗАТОВ.

ХЭЖЭНГЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ҮБЭЛЭЙНГӨӨ ХАҺЫЕ ЭХИЛБЭ

Районой түбэй соёлой байшангай уран һайханай коллектив дунда һургуулиин эдир бэлигтэнтэй хамта һаяхан ехэ концерт харуулба. Тэрэ концертээр дурсагдагша соёлой байшангай үбэлэй хаһын хүдэлмэри эхилбэ гээшэ. Программадань Хэжэнгын арадай театрай табидаг зүжэгүүдһээ хэһэгүүд харуулагдаа. Мүн дунда болон интернат һургуулинуудай хатарай бүлэгүүд татар, монгол, буряад хатарнуудые уран шадабаритайгаар гүйсэдхөө. Гадна ород, буряад арадуудай, совет композиторнуудай дуунууд олоор зэдэлээ. Илангаяа С. Намжилон, Р. Дамбаринчинова гэгшэдэй гүйсэдхэлгэнүүд харагшадта халуунаар угтагдаа.

ТҮРҮҮШЫН ХЭШЭЭЛ

Арадай депутадуудай райсоведэй гүйсэдкомой соёлой таһагай дэргэдэхи соёлой университедэй түрүүшын хэшээл үнгэргэгдөө. Бүхэдэлхэйн хүгжэмэй үдэртэ зорюулагдаһан дурсагдагша хэшээлые эндэхи нютагай хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин багша Сэсэгма Данзановна Дашиева бэлдэжэ, үнгэргөө. Түс хэшээлдэ районой 50 гаран соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаһан байна.

С. ШОИДОКОВА,
соёлой таһагай хүтэлбэрилэгшэ.

ТУҺАТАЙ СЕМИНАР

Арадай уран бэлигэй районуудтахи методическа түбүүдые эрхилэгшэдэй семинар һаяхан РНМЦ-дэ үнгэргэгдэбэ. Арадай депутадуудай райсоведүүдэй гүйсэдкомуудай соёлой таһагуудай хорёод хүдэлмэрилэгшэд тэрээндэ хабаадалсажа, гурбан үдэрэй туршада дүй дүршэлөө андалдаа.

Семинарай хэшээлнүүд Тарбагатай тосхондошье үргэлжэлөө. Эндэ сугларагшадта нютагай соёлой байшангай директор нүхэр Р. В. Баннова коллективэйнгээ ажалай эмхидхэл тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө. Удаань Тарбагатайн гүйсэдкомой секретарь нүхэр Л. М. Мясникова нютагайнгаа соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта ябуулдаг ажал тухайгаа хөөрэбэ. Семинарта хабаадалсагшад аша туһатай һанамжа дурадхалнуудаа хэлсэжэ, соёлой талаар улад зоной дунда ябуулха хүдэлмэрээ улам нарижуулха арга боломжонуудаа тодорхойлоо.

Б. НАМДАКОВ.

ОЛОНОЙ ҺОНИРХОЛ ТАТАНА

УЛААН-ҮДЫН РАЙОНОЙ Тарбагатайн, Ивалгын кондитерска фабрикануудта соёлой болон экономикын үдэрнүүд олоной хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэжэ байна. Дурсагдагша предприятинуудай коллективүүд үнгэрһэн юһэн һарынгаа хүдэлмэриин дүн согсоложо, арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, шиидхэхы оной түсэб даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар ажалаа хараалба. Ивалга, Тарбагатай тосхонуудай соёлой байшангуудта үнгэргэгдэһэн түс коллективүүдэй суглаанууд дээрэ ажалай түрүүшүүлэй алдар нэрэ соносхогдоһон, фабрикануудай гаргадаг олон янзын амтан зүйлэй выставкэнүүд эмхидхэгдэһэн байна.

Гадна кондитерска фабрикануудай уран һайханай коллективүүдэй бэлдэһэн концертнэ программа дурсагдагша нютагуудай улад зониие һонирхуулба. Тарбагатайда үнгэргэгдэжэ байгаа тэндэхи кондитерска фабрикын соёлой болон экономикын үдэрнүүдтэ гуша гаран хүнһөө бүридэһэн нютагай медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй уран һайханай коллектив эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

З. ЦЫБЕНЖАПОВА.

ТОБШОХОНООР

★ Дундуур ба холын зайда урилдалгаар «Трудовые резервы» бүлгэмэй суглуулагдамал команда ерэхэ жэлэй сезоной һорилго бэлэдхэлээ Нальчик хотодо эхилбэ.

«Трудовые резервы» бүлгэмэй Олимпиадада бэлэдхэлэй Буряадай түбэй хүмүүжэмэлнүүд, спортын мастер Татьяна Гуринова, Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Сергей Журавлев, «Трудовые резервы» бүлгэмэй Буряадай областной соведэй инструктор спортын мастерта кандидат Наталья Соломинская энэ һуралсал-һорилгодо хабаадана.

☆ Хүнгэн атлетикын олон зүйлөөр ороной суглуулагдамал команда эдэ үдэрнүүдтэ Сухуми шадарай Эшертэхи спортивна баазада һуралсал-һорилго хэжэ байна. 1935 ондо ФРГ-дэ хүнгэн атлетикын олон зүйлөөр Европын Кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн, Япондо Бүхэдэлхэйн студентнэрэй нааданууд үнгэргэгдэхэ юм.

Нютагаймнай басаган —Буряадай АССР-эй спорткомитедэй инструктор, уласхоорондын классай спортын мастер Надежда Виноградова энэ һуралсал-һорилгодо хабаадана.

Виноградова ороной суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, Европын Кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөнүүдтэ хоёр дахин хабаадаһан байгаа. 1981 ондо Румынида үнгэргэгдэһэн Бүхэдэлхэйн Универсиадада тэрэ мүнгэн медаляар шагнагдаа һэн.

Тэрэнэй дүү — Татьяна Виноградова бүхэсоюзна һуралсал-һорилгодо түрүүшыйхеэ хабаадуулагдажа байнхай.

Б. МИРОМАНОВ.

АМИ НАҺАНДА АЮУЛТАЙ

Хүн зониие транспортаар зөөхэ гээшэ тон харюусалгатай хэрэг гэжэ мэдэнэбди. Энэ харюусалгын мартагдаа һаа, хохидолтой хойшолон ушаржа магад шуу. Хэблэлэй хуудаһануудта энээн тушаа саг үргэлжэ бэшэгдэжэ, радио-дамжуулгануудай эмхидхэгдэжэ байдагшье һаа, энэ темэдэ дахинаа бусаха саг гарадаг.

Сэлэнгын, Улаан-Үдын, Кабанскын, Яруунын болон бусад зарим районуудта харгын дүрим хазагайруулгатай али олон ушархат. «Яашаха һэм, бараг юм аабза» гэжэ зариман һанадаг ёһотой. Гэбэшье энэ «яашаха һэм» гэһэн һэнгэргүй һанамжа тон буруу. 1983 оной баримтануудые дурдая. Машинын кузовта, тракторай прицептэ хүнүүдые һуулгаһан хэды олон жолоошод хууляар хэһээгдэбэ. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын райондо үнгэрһэн жэлэй июлиин 20-һоо декабриин 16 болотор 6 хүн иимэ гэнэ усалай үедэ наһа бараһан, арбаад хүн гэмэлтэһэн байна. Кабанскын райондо «Т-40» түхэлэй трактор жолоодогшо Николай Владимирович Рыков дүрбэн пассажирые прицептээ һуулгаад гүйлгэбэ ха. Харгын годирһон газарта тракторынь хүмэрижэ, нэгэ пассажир наһа бараһан, нүгөөдэ гурбаниинь больницада оруулагдаһан байна. Түсхай дүрим сахихагүйн хойшолон иимэл ха юм даа.

Милициин хүдэлмэрилэгшэд гэмтэ иимэ ябадалнуудые һэргылхые оролдоношье, сэрэмжэлнэшье. Гэбэшье холын хүдөө һууринуудта, илангаяа ой соо, поли дээрэ, тала газарта жолоошон бүхэниие анхарха арга олдохогүй ха юм. Тиимэһээл аюултай хойшолонтой иимэ ушарнуудые һэргылхэ хэрэгтэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, багшанар, түрэлхид, ямаршье мэргэжэлэй, ямаршье тушаалай хүнүүд оролсохо зэргэтэй гээд һанагдана. Тракторай прицептэ һууһынгаа урда ябаган хүн өөрөө бодомжоложо үзэхэ ёһотой: гэнэ аюулда гэнтэ орожо магадгүй ха юм. Ямаршье яаралтайгаар, ямаршье шухала хэрэгээр ябаа һаа, тракторай прицептэ, машинын кузовта һууханаа ябагашуул арсаха зэргэтэй.

Харгын дүрим иимэрхүүгээр хазагайруулһан жолоошод, энэ хэрэгые анхардаггүй предприяти болон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд хуулиин урда харюусахал ёһоороо харюусаха.

П. ИВАНОВ,
Буряадай АССР-эй МВД-гэй гүрэнэй автоинспекциин отделениин начальник.

СПОРТ • Спорт • СПОРТ • Спорт • СПОРТ

ҺОНИРХОЛТОЙ НААДАН

Манай ороной олон үндэһэ яһатад өөһэд өөһэдын һонирхолтой, дура татама, сэдьхэл хүдэлгэмэ элдэб янзын наадануудтай гээшэ. Эдэ наадануудаар мүрысөөнүүд үнгэргэгдэжэ, хүнүүдые һонирхуулдаг байна.

Алтай арадай шатраа наадан (алтайн даам) эртэ урда сагһаа эшэ үндэһэтэй юм. Тэрэ элдэб янзаар наадагдадаг байгаа гэхэ. Зүгөөр 1974 ондо энэ наадые гуримшуулжа, түсхай шэнжэтэй болгохо талаар ехэ ажал ябуулагдажа эхилээ һэн гэжэ Алтайн хизаарай суглуулагдамал командын гэшүүн журналист Александр Сельбиков хөөрэнэ. Тиин энэл жэлһээ алтайн даамаар хизаарай түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэжэ эхилһэн юм.

Алтайн даамаар РСФСР-эй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэжэ, Алтайн хизаарай, Горно-Алтайн автономито областиин, Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командануud хабаадаһан байгаа.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Алтайн хизаарай суглуулагдамал команда зонын чемпионууд болобо. Манай республикын спортсменүүд хоёрдохи һуури эзэлээ. Горно-Алтайн түлөөлэгшэд гурбадахи һууридаа гараба.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Лариса Ермакова (Алтайн хизаар) онсо шалгарба. Тэрэ 5,5 очко абажа, зонын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Манай республикын түлөөлэгшэд Ольга Кожевникова, Людмила Абзаева гэгшэд удаадахи һууринуудта гараһан байха юм.

Улаан-Үдын 33-дахи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Дарима Гуржапова 5,5 очкотойгоор басагадай дундаһаа илалта түйлаба. Дарима бэлигтэй бэрхэ шатаршан юм. Тэрэ шатараар басагадай дунда «Локомотив» бүлгэмэй Россин соведэй мүрысөөндэ һайнаар наадажа, шанда хүртөө һэн.

Мүн лэ манай республикын түлөөлэгшэд Т. Курмаева, Д. Абзаева гэгшэд басагадай дундаһаа шангай һууринуудые эзэлһэн байна.

Хүбүүдэй дунда мүн лэ һонирхолтой, шанга мүрысөөн болобо. Манай командын гэшүүн Н. Хахалов зонын чемпион болохо аргатай байбашье, һүүлшын нааданда Алтайн хизаарай түлөөлэгшэдэ хүсэгдэжэ, хоёрдохи һууридаа гараа.

Спортын мастер Александр Торбоков (Алтай) 6 очко абажа, эрэшүүл соохоо зонын чемпион болобо. Тиигэжэ тэрэ нёдондо жэлэйнгээ амжалтые дабтаһан байха юм.

Спортын мастерай хоёр баллтай Александр Сельбиков тэрээнһээ хахад очкогоор гээгдэжэ, мүнгэн медаляар шагнагдаа. Горно-Алтайн түлөөлэгшэ Борис Кортин гурбадахи һуури эзэлбэ. Энэ жэлдэ Алтайн хизаарай чемпион болоһон Турсунбек Манаспаев һула муугаар наадажа, шангай һуури эзэлжэ шадабагүй.

Улаан-Үдын хүүгэдэй спортын 5-дахи һургуулиин тренер Виктор Шагдыров 4,5 очкотойгоор дүрбэдэхи һуури эзэлээ. Энэнь манай спортсменэй түрүүшын амжалта гээшэ.

Саашадаа Россин Федерациин зонын мүрысөөнүүдтэ амжалтатай һайнаар хабаадахын тула манай республикын спортын бүлгэмүүдтэ, клубуудта алтайн даамые үргэнөөр хүгжөөхэ шухала гэжэ һанагдана.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотонуудай» октябриин 13-да үнгэргэгдэһэн 41-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 459.998 билет ороо.

Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (18 карточка) таагшад — 2.431 түхэриг, дүрбэн номер (939 карточка) тааһан хүнүүд — 44 түхэриг, гурбан номер (17.640 карточка) таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 3.583.258 билет ороо.

Табан номер (22 карточка) тааһан хүнүүд — 9.779 түхэриг, дүрбэн номер (2.601 карточка) таагшад — 147 түхэриг, гурбан номер (79.710 карточка) тааһан хүнүүд 6 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 41-дэхи тиражай шүүбэринүүд октябриин 24-һөө ноябриин 24 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Октябрьда — эрхим угтамжа» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй ябаса тухай. «Түсэб — үйлэдбэриин хуули ёһон» — Л. Левченкын статья. «Фермэ болон полинуудай продукци ехээр үгэхэ» — Н. Дегтярёвой статья. «Вашингтон пост» газетын асуудалнуудта К. У. Черненкын үгэһэн харюунууд.

Хоёрдохи хуудаһан тематическа, бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй ябаса тухай материалнуудаар бүридхэгдэнэ.

Гурбадахи хуудаһанда. «Арад зоной аша туһада» — Б. Кушеевэй статья. Номой таг. «Түрүү дүй дүршэл согсологдоно» — С. Дугаровай статья. Хилын сааннаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. «Байгалай үмэнэхи түрэл хизаарнай» гэһэн заншалта гаргашагай материалнууд. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 Үглөөнэй гимнастика. 9.50—Мультфильмнүүд. 10.25— «Черный треугольник»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 11.35— «Директор театра»—фильм-концерт. 12.00—Баримтата фильмүүд. 12.30—Шэнэ һонин. (12.45 хүрэтэр). 15.25— Шэнэ һонин. 15.35—Баримтата фильмүүд. 16.30—«Ород хэлэн». 17.05— Фортепианна хүгжэмэй концерт.

Улаан-Үдэ. 17.30— «Зүүн Сибирь»— киножурнал. 17.40—«Буряад хэлэнэй хэшээл».

Москва. 18.00—«Онтохондо айлшаар». Мультфильмнүүд.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Гүрэнэй буряад драмын академическэ театрай сезоной нээлгые угтуулан.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 20.10—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.25 — «Весёлые ребята»—уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.30 — СССР-эй арадай артистка С. Гиацинтова. 23.30 — «Тарханы»—баримтата фильм. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Днепр». 01.45—Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — А. С. Пушкинай онтохонууд. 10.05, 14.35 — Англи хэлэн. 11.05— — «Антарктида тээшэ командировко» — 11.35, 12.40 — Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05— «А. Прокофьевой шүлэгүүд». 13.10 — Зоологи. 7-дохи класс. 13.35 — «Совет гүрэнэй үндэһэн һуури ба хуулинууд». 14.05 — «Байгаали шэнжэлэлгэ» гэжэ дамжуулгын почто. 15.15 —Г. А. Моцарт. 16.20—Түүхын хуудаһанууд. 17.05—Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.10 — «Киногоор аяншалгануудай альманах».

Москва. 17.30 — «Москва шадарай тосхонуудай мүнөөдэр ба үглөөдэр».

Улаан-Үдэ. 18.00 — Баримтата фильмүүд.

Москва. 19.00 — «Хани барисаан». 19.30 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Пионери» — киножурнал.

Москва. 20.00 — Саратовска филармониин камерна оркестрэй концерт.

Улаан-Үдэ. 20.25 — Баримтата фильм.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.20—Мори һорилгоор уласхоорондын мүрысөөн. 22.00—«Время». 22.30 — «Встреча в «Ущелье смерти» — уран һайханай фильм.

САГАЙ УЛАРИЛ

МҮНӨӨДЭР республика доторнай нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Зарим нютагуудта багаханаар саһан орохо. Баруун-хойноһоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха, 3 градус дулаанһаа 2 градус хүрэтэр хүйтэн, хойто районуудта 11 градус хүйтэн болохо.

УЛААН-ҮДЭДЭ багаханаар саһан орохо. Баруун-хойноһоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилхэ. 0 градус болохо.

ОКТЯБРИИН 20—21-нэй үдэрнүүдтэ бүрхэгшэг байха. Зарим нютагуудта багаханаар саһан орохо. Баруун тээһээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха.

УНШАГ[...] ҺОНИРХОЖ[...] БАЙХАТ

ВЕЛОСИПЕДЫЕ ХА[...] ГЭЖЭ ҺЭРГЭЭГЭ[...]

50 гаран жэлэй урда Пензенскэ заводто бүт[...] түрүүшын велосипедэй [...] лиие городой хизар[...] шэнжэлэгшэд һэргээбэ[...] га хотодохи К. Э. Ц[...] скиин нэрэмжэтэ Косм[...] кын түүхын гүрэнэй [...] хүдэлмэрилэгшэд энэ [...] тэдэнэртэ туһалһан ба[...]

Пензэ хотын «М. В. [...] зиин нэрэмжэтэ завод[...] нэгэдэлдэ түрүүшын [...] педэй техническэ доку[...] үлөөгдөөгүй байгаа. З[...] музейн нээгдэхэдэ, шэ[...] сипед табихые хүсөө һэ[...] тагай шэнжэлэгшэд хот[...] һатай хүн зонһоо асуу[...] бэшье, машиные гүйсэ[...] гээжэ шадабагүй. Зарим[...] нууд болон детальнүү[...] олоһон байгаа. Тэд [...] тэрэниие һэргээхын [...] байба.

Тиихэдэнь заводой [...] байгуулагшад Калуга хо[...] шэг эльгээбэ. 1932 [...] ОСОВИАХИМ-ай Цент[...] Совет Константин Эдуар[...] Циолковскидо эндэ бүт[...] һэн велосипед бэлэглэ[...] Элитэ ехэ эрдэмтэнэй 7[...] лэй ойн үдэр тэрээндэ [...] хаалта бэлэг барюулаа[...] юм. Энэ ушарта хабаат[...] рим тэды материалнууды[...] гээхыечь музейн хүд[...] лэгшэд гүйбэ. Удаань[...] Космонавтикын музейһэ[...] то-зураг эльгээгдээ һэн[...] рээндэ бэлэглэгдэһэн вел[...] дээр Циолковскиин са[...] ябахыень энэ зураг дээр[...] ранабди.

САЙ УРГУУЛАГШАД[...] НЭГЭДЭЛ

Сай ургуулагшадай [...] лые байгуулха тухай [...] хэбэри абтажа, Инди, [...] болон Шри Ланка тэрэн[...] ридэлдэ оруулагдаба гэж[...] диин «Экономик тайме[...] тэ мэдээсэбэ.

Дэлхэйн дэлгүүр дээр[...] тогтууритай үнэ сэн тог[...] гээшэ түбхын түрүүшын[...] рилго болоно гэжэ х[...] тоолоно. Нэгэдэлые би[...] гоһон оронууд дэлхэй [...] ургуулагдадаг сайн 70 п[...] тые үйлэдбэрилнэ. Габа[...] оронуудта худалдагдада[...] хы сайн 60 процентнь [...] хубида хүртэнэ\ бишу. [...] үедэ нэгэдэлэй гэшүүдэ[...] до Кениие оруулха тухай[...] рэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ [...] на.

«МАРАКАНА» ЗАҺАБАРИЛАГДАХА[...]

Футбол наада үнгэргэ[...] рилготойгоор дэлхэй д[...] эгээл ехэ стадион — «[...] кана» стадион 34 жэлэ[...] тэ Бразилиин ниислэл [...] до нээгдээ һэн. Тэрэ 220 [...] ган хүниие багтаадаг, го[...] хан архитектуратай, инже[...] нэ ухаан бодолой том[...] гэршэ болоно. Үнгэрһэн [...] баад жэлнүүдэй бүхы [...] суута футболистнүүдые [...] ракана» хараһан ба[...] дион айхабтар ехэ аша[...] оруулдаг юм. Гэбэшье т[...] гэтэшье заһабарилагдаха[...]

Тиин мүнөө суута [...] ниие заһабарилха тухай [...] хэбэри абтаба. Хүнүүдэ[...] раха арга боломжые [...] руулха зорилготойгоор [...] нанууд дээрэхи бетон [...] талмайе—аркибандые 60 [...] тиметрээр дээшэнь үрг[...] хараалагдана. Энээн дээр[...] нүүд зогсоод, футбол [...] харадаг байна.

Мантан томо стадионой[...] хэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые [...] ха, шэрдэхэ гээшэ худал[...] шухала хубинь болоно, [...] зүүгаад тонно шэрэ буд[...] түхеэрэлгэнүүд элдэб [...] нүүдтэ захигдаа. Хүдэ[...] таба һара соо үргэлжэл[...] бэшье наадануудые [...] гэдэ һаад ушарһлхагүй [...]

ХАТАР ҮХИБҮҮДЫЕ ЭМШЭЛНЭ

Кубын ниислэл хотодо[...] хель Артуро Абалиик [...] жэтэ хүүгэдэй больница[...] дигүүд багашуулые эм[...] шэнэ онол арга хэрэглэнэ[...] арга хатар наадантай [...] психотерапиие зохилдуул[...] билгада үндэһэлнэ. Н[...] нальна баледэй артистнү[...] туһаламжаар энэ шэнэ ар[...] методико зохёогдоһон б[...]

Хатарай классууд соо [...] бүүд дүй дүршэлтэй [...] мейстернүүдэй хүтэлбэри[...] хатар нааданда һуража, [...] аргалиулдаг байна.

МАНТАН ТОМО ТЫ[...]

Огород соонь ургаһан [...] вые гэртээ оруулхын тула [...] тониин Сааремаа арал д[...] ажаһуудаг тракторист [...] Парбо түсхай үргэбшэ бүт[...] баатай болобо. Ушарынь [...] гэхэдэ, энэ тыквэ 40 кило[...] татаа бишуу!

Сааремаа хадаа онсо [...] рекорднуудай арал бол[...] байна гэжэ хошонгуушан[...] нүүд хэлсэнэ. Шанга һа[...] буужа, автобусые агаарта[...] дээгээд, уһанай эрьедэ [...] боогүй зөөлэхэнөөр таби[...] хёо һэн. Загаһашадай нэг[...] губшуурта үзэгдөө дуулда[...] томо камбала загаһан ор[...] бэлэй. Тиин мүнөө иимэ [...] тан томо тыквэ ургаһан [...] ха юм.

(АПН—ТАСС).

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНҮҮД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-52-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и сельхоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-00579. Заказ № 240. Индекс 04649.